

Draugai, skaitykit ir platinkit "Kovą"!

Politikos, Ekonomijos ir Literatūros Sanvaitinis Laikraštis
LEITUVIU SOCIJALISTU SANJUNGOS ORGANAS

Prekiuoja: metui \$2, pusmečiui \$1. Adresas: 1815 Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

Nr. 33. Philadelphia, Pa. 13 d. Rugpiučio, [August] 1909 m. Met. V.

Klerikalizmas—žmonijos priešas.

Kuo yra tas klerikalizmas ir kodėl mes socialistai kovojame prieš jį, gal daugelis mažiau susipratusių mūsų draugų to negal sau išsiaiškinti. Taigi bent tiems draugams, kurie nenorėdami būti vadinamais «bedieviais» laikau sau už pareigą šį tą paaiškinti kiek yra kenksmingas ypač darbininkams klerikalizmas.

Klerikalizmas, paprastais žodžiais sakant, yra tai kunigijos veikmė. Jis religiją, bažnyčią ir konfesijonala padarė įrankiais palaikymo tamsybės ir vergijos, įrankiais valdančiųjų klesų politiškių tikslų.

To prirodymui geriausiai bus paėmus Austrijos istorijoje klerikalizmo darbų faktus, nors ir mūsų pačių lietuvių istorija daug ką pasakyt galėtų.

Klerikalizmas Austrijoje buvo tvirčiausia parama monarchijos sosto, stipriausia užtvara ant kelio prie laisvės ir nepriklausomybės Austrijos pavergtom tautom, o sykiu ir slopintoju kultūros ir progreso. Kiek, pasidėkavojant klerikalizmui, Austrijos valdžia įgijo, tiek prazudė pavergtos per ją tautos. Taigi klerikalizmas ir tautiškas klausimas buvo principijališkais, pamatiniais elementais politiškojo Austrijos gyvenimo. Klerikalizmas turėjęs būti išgelbėjimu Austrijos monarchijos nuo separatiškų tendencijų apgyvenančiųjų Austriją tautų, kurios besiverždamos prie savo tautiškos laisvės ir savistovystės griovė monarchizma. Tačiau laikui bėgant,

gyvenimui besiplėtojant, dėka nuotikių dijalektikai ir pats klerikalizmas pradėjo būti Austrijos valstybės monarchizmo silpną organizma.

1848 metais ant visos Europos padangės praspindo aušra laisvės ir nepriklausomybės. Tautų laisvė ir savistovystė buvo tų laikų obalsiu, o nesutepta vėliava—revoliucijos vėliava.

Austrijai susidedančiai iš daugelio pavergtų tautų grumoje neišvengtinai puolimas. Decentralistiškos tendencijos apgyvenančių Austrijos valstybę tautų, reikalavimas jų laisvės ir savyvaldos iš vienos pusės, o konstitucionalizmo ir pilietiškos laisvės ir nepaliečiamybės iš kitos, kasė Austrijos monarchijai kapo duobę.

Laikė tos kovos ir reikalavimų iš vienos pusės ir atsispyrimo ir reakcijos iš kitos, Austrijos valdžios ausis pasiekė balsas iš Rymo, ir Vatikanas apginklavo ją (valdžią) tuo ginklu, kuris žudo progresą, kultūrą ir laisvę tautų.

Vyskupas Riccabona 1854 metais raše: «Austrija yra reikalingiausia pasaulyje valstybė ir bus ja; tat turės žuti, jeigu netaps apginėja katalikizmo, jeigu, kaip valstybė gyvuojanti vardan Rymo ir popiežiaus, negys Rymo nuo protestantizmo iš Šiaurės, o pervarta iš Vakarų šalies».

Idant nuslopinti revoliuciją, idant apginti Rymą nuo Vokietijos protestantizmo ir nuo einančios iš Vakarų Europos

monarchijų naikintojos laisvės, idant rasti sau bendrą kovoję su pavergtosiomis tautoms, Austrija sudėjo į popiežių rankas «homagium» ir augštai iškėlė pasidavimo, nuolankumo ir paklusnumo vėliuką.

Ta sandara Austrijos su Rymu davė jai politišką galę, padarė ją visos Europos reakcijos galva, aniuolu sargu jėzuitizmo. Su pagalba Rymo, kuriam staiga pasiliko «reikaliningiausia valstybe» Austrija tikėjosi įgyti hegemoniją ant visos Europos.

Tačiau tie vaistai Austrijos valstybės organizmo nepagydydė, o Rymo palaimos plaukiančios ant «Austrijos ginklų» progreso genijaus nenuždė. Nors Austrijos valdžia sandarą su popiežija laikė už geriausią konstituciją, nors rymiška kurią pataikė davest ją prie konkordatų su Hessija, Wuertembergija ir Badenu (1857—1859 m.) «gerasis pavyzdys» pasiliko be jokios įtekės ant pavergtųjų.

Austrijos tautos budamos persitikrinusios, kad ramiuoju budu nepasiliuosuos iš klerikalizmo globos, patyrusios kad konkordato (sandaros su Rymu) gadyne įsidė į jų organizmą iš priezasties smugių, kuriuos uždavė 800-tukstantinė kruvinojo caro armija ir Windischgraetzo dragunai revoliucijai 1848 metais, laukė progos, kad Austrijos valstybės triboje iškirsti didelį langą įsileidimui tyro oro. Mat tikėta, kad organizmas serga ta liga ir kad tik «ignis sanat»—(ugnis pagydo).

Tuotarpu klerikalizmas Austrijoje valdė kaip vienuolyne, naudodamas religiją politiškiems reikalams; jėzuitai, pijarai, benediktynai užvaldė mokyklą, universitetą, ir visą auklėjimo sistemą atiduota į rankas jėzuitų galvai, garsingamjam Beckx'ui. Kunigija užėmė teisumą ir teisdarystę, o vyskupai (1885 m.) apsiskelbė cenzoriais gyvojo ir rašyto žodžio.

Dėka kunigijai kontrerevoliucija įsiskverbė į žmonių sielas. Kontrevoliucijos propagandai nieks geriau netinka už kunigiją. Tą darodė ir pastaroji Rusijos revoliucija. Su ypatinga kunigijos pagalba kontrevoliucija įgijo valdžią ant žmonių dvasios, o valstybė iš savo pusės užtikrino vyskupams savotišką pagalbą («bracchium saeculare»). «Tuo laiku»—pasakė parlamente atstovas Schuhmejer, 1897 m.—kunigija konfesijonala (spaviednyčia) padarė šnipų įrankius.

Bet štai prasidėjo reakcija. Dėka popiežiaus Pijaus IX politikai, Valakai numetė nuo savo sprando Austrijos jungą, dėka tai pačiai politikai Vengrijoj Austrija prazudė savo galybę. Austrijos nenusisekimai ir negandos karėse, prie kurių gundė Rymas, privertė ją pertraukti sandarą su Rymu, nes persitikrino, kad tas ją klampina tik kasyk į gilesnę balą ir atsiminė tad seąją prietarę, «kad kas iš kunigijos rankos valgo dovanas, tas nuo jų tur mirti».

Kunigija prazudžius ten savo politiškąją įtekme, parlamentariškąją tribuną, griebėsi kitokių priemonių ir vėl ypač liaudį nugramzdino į kudras tamsybės ir prietarų, skurdo ir vergiškumo.

Taigi melas yra tvirtinamas, kad klerikalizmas nėra didžiausiu priešu laisvės ir progreso, nes tai yra nuodai žmonių dvasiai, tai muras, kuris laiko žmonių vergijoj ir nepraleidžia teisybės spinduliu.

Jeigu klerikalizmas kenkia net pačioms valstybėms, kurias remia, tai ką sakyti apie jo kenksmingumą pavergtiems—darbininkų klesai. Tą prirodo ir popiežiaus Leono XIII enciklika, išleista gegužės 15 d. 1891 metais, apie kurią tai J. Daubaras rašydamas Seinų «Šaltinyje» apie «darbininkų klausimą» sako: «nors ji išleista atgal 18 metų, bet teip svarbi, kad ją vadina darbininkų evangelija» (žiūrėk «Šaltinio» N28). Tuotarpu popiežius Leonas XIII paprastai kaip ir kiekviens klerikalas toje enciklikoj iškeikęs socialistų mokslą sako: «visi žmonės niekad nebus lygūs». Kodėl? Kitką atsakyti neturi kaip tik: «Jau tokia dievo valia, kad čia yra perdėtiniai ir pavaldiniai, turtingi ir bėdini, laimingi ir nelaimingi... Ir tokiais nuodais Šaltinis» peni dvasias tų žmonių, kuriuos begėdiškai savo broliais vadina, tų kurie spaudžiami ir vergiami kruvinojo caro ir temdomi Romos popiežių politikos agentų!

Kunigija, kaipo Vatikano armija negali būti priešinga klerikalizmui, o klerikalizmas laiko ir tur laikyt pusę tik viešpataujančiųjų, ar gali tad būti klerikalas laisvės ir teisybės apgynėjas? Ne! stačiai ne!

J. B. Smetstorius.

MUSU KALENDORIUS.

(Pirmoji skaitlinė yra senojo kalėdais, antroji — naujojo.)

Rugpjūčio Mėnuo.

2-15—1534 m. Loyola įkuria jezavitų ordeną. — 1892 m. Anglekasių streikas Carmeaux miest. (Prancuzijoje), nes pabirkantas atstatė darbininkų išrinktą Carmeaux meru(miesto galva).

3-16—1885 m. Kongresas Antverpene, padaryta pradžia Belgijos darb. partijos. — 1891 m. Prasidėjo antras tarptautiškas socialistų kongresas Brukselyje.

4-17—1878 m. Stepniak-Kravčynski nudarė Petrapiļę dieną ant gatvės žandarų šefą Mezencovą.

5-18—1789 m. Apgarsintos «žmogaus ir ukėsų tiesos» laike didžiosios revoliucijos Prancuzijoje. — 1864 m. Romualdas Traugutis, maištų vadas Lietuvoje, pakartas.

6-19—1866 m. Abchazija (ant Kaukazo) sukilo prieš Maskoliją be geros kloties.

7-20—1863 m. Pakarti Sakutske (Sibyre) politiški: Kogan Bernštein, Hausman, Zotov.

8-21—1253 m. Popiežius Innocentas IV., daleidžia kryžiuokams valdyti Žemaičius, kuriuos atidavė DLK. Mindaugis.

Ką mums paliko Komuna?

Buržuaziškos sriovės socializme tankiai stato revoliucijoniškam proletarijatu, kaipo persergėjimą «Paryžiaus Komuną», bet gi pažiūrėkime, ar ta nenusisekusi «Paryžiaus Komuna» nieko gero nepaliko kovojančiam proletarijatu! Trumpam atsakymui į šį klausimą, be abejonės, greit atsiras antiteza, todėl turime biskį plačiau papasakoti.

Sudemoralizuota per Napoleoną III jį Prancuzijos valdžia, negalėjo pastatyt šalies ant kelio atgimimo. Nors Napoleonas III-sis atidavė savo ginklą Prusijos karaliui Sedane,

nors į dvi dieni po to Paryžiuje apskelbta «respublika», Francuzijos dalykų stovis nedaug atsimainė, nes nauja valdžia susidėjo iš kreatūrų (kiti sako buržuazijos) varžiai susigimina-vusių dvasia su viešpatujančiąja ciesoriaus uzurpatoriaus ru-mų dvasia. Rods, nauja valdžia nebuvo ciesoriaus bičiuo-liu, tačiau respublika rodė jam ypatingos naudos ir valdymo regračius. Ton naujon valdžion pateko žmonės be jokių ad-ministracijinių ir kareiviškų sugabumų, todėl Prusijai leng-va buvo užduoti vieną po kito mirtiną smugį, net galop įsi-plėšė į Francuzijos širdį Paryžių. Veik sušaukta «Tautiš-kąjį susirinkimą», susidedantį iš atvirų ir skraistelėms prisi-dengusių monarchistų, kurie ir darė santaiką su Prusija pri-imdami Bismarko paduotas išlygas. Paryžiaus liaudis skau-džiai atjautė tą smugį ir pamatė reikalingumą platesnių re-formų, kurios galėtų išgelbėti Francuziją nuo visiško nupuoli-mo. Liaudis ir tautiška gvardija (sargyba) pareikalavo už-tvirtinimo respublikos ir pripažinimo valsčiam (komunom) savyvaldos, reorganizacijos ir autonomijos tautiškajai gvardi-jai. Tautiškas susirinkimas tampa perkeltu į Varsalių, kad tokiu budu atimti Paryžiui sostamiesčio reikšmę. Valdžia gi naktį kovo 18 d. 1871 metais bandė išginkluoti gvardiją, bet liaudis nedaleido ir užėmė rotužę. Valdžia pabėgo iš Paryžiaus išsinešdama valstybės kasą ir svarbesniusius do-kumentus.

Revoliucija prasidėjo.

Apskelbta ir atlikta rinkimus. Įvykdyta revolucijos valdybą—«Komuną», susidedančią daugiausiai iš darbininikų, ir pradėta tuoj organizuoti Paryžiaus apginimui nuo ap-gulančios jį reakcijos kariumenę. Jei peržvelgsime į atlik-tus bei užmanytus Komunos darbus traukyje vos dviejų mė-nesių jos gyvavimo, turime pripažinti, kad tie darbininkai atitraukti nuo kųjų, kaltų ir staklių, kuriems pavesta buvo pildyti augščiausius urėdus, butų galėje—butų turėję įkvėp-ti į Francuziją naują gyvybę ir užtikrinti jai spėkas liepian-čias kaimiškiems valstybėms guodot ją ir pripažint jai sa-varanikišką savyvaldą ir savistovystę.

Vos traukyje keleto dienų Komuna sutvarkė ir atbuda-vojo labai sukomplikuotą miestiškos administracijos aparatą, kurį buvo sunaikinusi pabėgusi iš Paryžiaus Francuzijos val-džia. Komuna tame aparate padarė daug atmainų ir page-rinimų, patobulinimų, kuo vėlesnioji buržuazija pasinaudojo, matydama, kokią naudą juose gal sau rasti.

Sunkus padėjimas, kokiam atsirado Komuna, neatitrau-kė jos nuo pasiėmimo už reformų triuso, ką buržuazija, ap-gailejus Komuną, tuojaus numetė į šalį ir sunaikino. Įvyk-dymo kai-kurių iš tų reformų da ilgalai turime laukti, kitos guli iki šiai dienai francuziško «liberalizmo» tamsose.

Bet turime žinoti kokios gi buvo tos Komunos sumany-tos reformos. Svarbiausios jų—tai yra: Reformos teismo per įvykdymą prisaikintųjų. Užtikrinimas ypatingos laisvės. Laisvė spaudos. Apskyrimas bažnyčios nuo valstybės reika-lų ir konfiškata bažnytinio turto. Panaikinimas baudos fab-rikuose ir dirbtuvėse. Atidavimas darbininkų sąjungoms ap-leistų per savininkus dirbtuvių. Įsteigimas valsčiams darbo biuro,—kuris tur tarpininkaut darbo gavime tarp darbo vie-

tos ir darbininkų,—ir panaikinimas privatiškų darbo jieškoji-mo biurų. Aprubežiamas naktinio darbo. Paskirimas komisijos, kurios pareiga būtų davinėt iniciatyvą sociališ-kom reformom. Apart tų padavadijimų komuna išleido ei-les dekretų panaikinančių išnaudojimus,—pavyzdžiui, tokius kaip ve: ėmimas dvejobos algos urėdninkų; algas urėdnin-kams aprubežio iki 6 000 frankų metams,—pakolė algas mokytojams ir įstatymiškai sulygino teises moterų (ir vaikų) šliubinių ir nešliubinių ir t. t.

Toks tai buvo valdymas «plėšikų bandos» kaip juos pavadino valdžios viršininkas Thiers!

Suprasti nebus sunku, kodėl Thiers, kuris visai nesuge-bėjo atspriešinti Bismarko kariumenei, traukyje kelių savai-čių surinko «gražiausią armiją», kokią tik Francuzija kada tu-rėjusi (žodžiai Thierso) dėl nuskandinimo broliško kraujo ju-roje revolucijos judėjimo, einančio prie panaikinimo viso-kios sociališkos nelygybės, prie socializmo. Teipgi nesun-ku bus suprasti tą baisią neapykantą su kokia francuzų gene-rolai, nužeminti karėje su prusais, žudė ir skerdė ant gatvių Paryžiaus moteris ir vaikus sykiu su gvardistais.

Tiktai klesinė neapykanta buržuazijos link proletarijato galėjo pagimdyti tokias žvėriškas piktadarystes, apie ką sako išskerdimas ant Paryžiaus gatvių 35 tukstančių žmonių ir pasmerkimas 25 tukstančių kalėjimuosna, katorguosna; tarp tų pasmerktųjų buvo 651 vaikų nuo 7 iki 16 metų amžiaus ir nemažiau moterų. Tokiais darbais Francuzijos buržuazija manė išnaikinti ir pėdsakas komunos. Nepakako tų skerdy-nių, skerdikai nusprendė da išniekinti darbininkų judėjimą. Išnaudojo jie savo niekšiškiems tikslams keletą mirtin pa-smerkimų, išduotų komunos, idant perstatyti ją pasauliui, nors su pagelba niekšiško melo, kaipo «bandą žmogūdžių ir plėšikų». Bereikalingu butų išrodinėti tuos besąžiniškus šmeizimus, nes žinome, kad ir šiandien buržuazija su mumis kovoja tuo pačiu ginklu: šmeizimu ir melu.

Kaip tad didžiavyriais tur rodytis prieš tuos šmeizimus Komunos didvyriai, krintantieje ant barikadų, kaip prakil-nųs ir garbingi pasirodo mums jų darbai šale žvėriškų niek-šyčių «tvarkos» ir «labo apginėjų! Komunistai mirdami triumfavo savo pergale ant savo budelių. Ašisiai Komu-nos priešai pripažįsta komunistams jų negirdėtą dorą ir duk-dami ir putodami iš piktumo atiduoda užtarnautą garbę tiems didvyriškiems kankiniams ir laisvės mylėtojams.

«Kada juos šaudyta visi kaip vienas mirė tulos su rušies begėdiškumu»—sakė grafas deMunn vienas iš budelių.

Bent tiek pažvelgus į Paryžiaus Komuną, mes kovoto-jai už laisvę turime pripažinti, kad ji paliko mums labai daug pamokinimo, kad Komuna mums tarptautiškojo socializmo propagatoriams turi didelę svarbą ir reiškimą. Komunistai darodė, kad proletarijate guli spėkos jau ir be lyginimo daug didesnės negu buržuazijoje. Tos spėkos galų gale turi pa-imti viršų ant laisvės ir teisybės priešų, ir kad tos spėkos pa-naikys biauų šiandieninį surėdymą ir įvykdys naują tikrai demokratišką valdymosi formą, panaikys nelygybę, skurdus ir priespaudas.

Bet iš kitos gi pusės Komuną pamokina mus, kad nau-

jos draugijos surėdymo formos duosis įvykdyt tik atsakančioj valandoj, kada liaudis nesiduos suviliot savęs buržuazijos žadėjimais, kada liaudis: o ne vien saujalė apšviestiesnių supras savo reikalus. Komuna mus pamokino, kad einant kruvinos revoliucijos keliu daug ką galime sau pagadyti. Prie sociališkos revoliucijos turime gerai prisirengti, reikia prirengti kuoplačiausias darbininkų minias, reikia jiems duoti susipratimą, išplėsti iš po klerikalizmo įtekmės ir kitų kapitalo tarnų, idant valandoje perversmo neužkibtų, kaip Francuzijoje 1871 metais, ant vašiuko buržuaziškos meškerės, kad neįtikėtų brėžudžių vilingom frazom ir nesiduotų vėl susikaustyti pančiais «laivųjų samdininkų» — ir neliktų algos vergais. Taigi Komuna duoda mums labai brangų mokslą, mokslą nupirktą upėmis darbininkiško kraujo, ir geriausiai darodo, kad be politiškos kovos, be susipratimo plėčiųjų darbininkų minių, sociališkos revoliucijos mės nelaimėsime.

Kad plačios darbininkų minios galėtų susiprast, reikalinga darbininkams apšvieta, o kad darbininkai galėtų apšviesti reikalingas pagerinimas jų ekonomiškam padėjimui ir sutrumpinimas darbo dienos, kad padaryti darbininkui daugiau liuso laiko, kurį galėtų pašvęsti švietimosi reikalams. Reik užtikrint darbininkui materijališką buvį ir atidaryt jam mokyklų duris, o to visko atsiekti kitaip negalima, kaip tik per politišką kovą, per dalyvavimą įstatymdavystėse ir parlamentuose. Kad vėl į ten galima būtų įeiti, reikalinga darbininkiška organizacija — vienyjimasis darbininkų, todėl mūsų social-demokratų devyza yra: «Visų šalių darbininkai vienykitės!»

J. B. Smelstorius.

Moters prie Apaštolu Sosto.

«Apaštalų Sostas» dažnai ima balsą visuose žmonijos klausimuose, bet kiek tik sykių kalbėjo, raše ir atsišaukė į žmones, visados jo balsas buvo priešingas žmonijos progresui. Balsas apaštalų sosto prisilaikydamas auteriteto neklaidingumo nuo seniai jau lošia rolę naikintojaus idealų.

Kapitalistiška tvarka slėgia žmoniją, bet tąją tvarką bažnyčia pripažino ir užtvirtino ant visados už legališką ir neatbūtiną. Burokratiškos valdžios apiplešiančios žmoniją su jų užmušėjistėmis, padeglojimais ir biuriomis karėmis apturėjo privilegiją «tiesotumą» — kad net kraugeris, ištvirkėlis, caras užsitarnavo nuo bažnyčios «gerašidžio» vardą! Kovojanči žmonės proletarijatai už duoną ir pastangas numesti kapitalistišką jungą — užsitraukdavo visuomet apaštališkąjį prakeikimą. Ant kažno krustelėjimo žmonijos visada atsiliepdavo Romos reakcija.

Kiekvienas popiežius remia senovinę reakciją. Kovojo su prancūzų respublika, enciklikose prieš modernizmą, davėsi pažinti kaip prieš žmonijos — laiške į žmonės kovojančius su priespauda carizmo, proletarijatu Lenkijos ir Lietuvos, metė provokatorišką apreiškimą pasiduoti «tiesotai» valdžiai ir patarė atgal lįsti į verpetą cariško plėšimų, kankinimų ir užmušėjisčių.

Paskutiniu sykiu turėjo balsą «apaštalų sostas» moterų klausime. Telegramai pranešė, kad popiežius priėmęs deputaciją moterų katalikų. Matomai atėjo rodos pasiklausti kas link prigalinčių moteris teisių. Popiežius šiaip prabilo į moteris: «Moters, reikalaujančios lygių teisių su vyrais pildote nuodėmę. Dalivavimas moteris politiškame gyvenime padarytų suirimą šeimynų. Moteris visukuom tur buti atsilavusi vyrui».

Pirmas sakiny tojo išsitarimo neišlaiko kritikos, antras — gi panašus pirmam tik labiau reakcionieriškas ir labiau priešingas supratime tikro šeimyniško gyvenimo. Dabartinis moters padėjimas, jos darbas ir užmokestis, vienodi reikalai su vyrais, — viską tą peržiūrėjus pasirodo, kad moters daugiau išnaudojama už vyrą, o tai šitas viskas ir priveda prie suirimo šeimynų, priverčia moteris pamesti doriškumą. Tai visgi to popiežius suprasti nenori. Argi tai ne sankcija skriaudos užtraukta ant pusės žmonijos, kuriai stengiasi užkirsti kelią išsivystime.

Branduoliu to viso krutėjimo moterų yra iškovoijimas politiško ir ekonomiškų teisių; tai kova vedama visų pirmieviškų proletarijatiškų partijų, o trukdoma per klesą kapitalistišką ir valdžias, kurios visupirmausia remiasi ant tradicijų ir teorijų religijos, pantrinant konservatizmu bažnyčios. Bažnyčia yra priešas demokratizacijos — išgavimas moterims teisių yra puikus žingsnis prie demokratizavimo viešpatijų, prie nuslopininimo galės kapilto, kurio globėja yra bažnyčia.

Teorija ir mokslas religijinis atsineša su panieka į moterį, skirdami jai belaisvę ir atsidavimą vyrui. Ne vien tik katalikų mokslas toksai, bet abelnai tokios pažiūros į moterį visų rytinių religijų, iš kurių išrietėjo krikščionizmas.

Nekalbant apie žydų talmudą, kur moteris laikoma už nešvarų sutverina, per darbus krikščioniškų raštininkų išbujojo pažiūros, kad moteris nėra lygiu tvariniu vyrui, bet tik augščiausiu tvariniu tarnavime vyrui. Prabėgus keliolikai metų tosios pažiūros kaip ir daug kitų turėjo mokslo šviesoj modifikuotis, pasiliko daug užmiršta, nors jos ir šiaudien randas raštuose pripažintuose už «šventus».

Šviesoj tų knygų šventų raštų nuo pradžios žmonijos guli ant moters dėmė pirmutinės nuodėmės. Legenda apie Adomą ir Evą (pripažinta už istorišką tiesą) moteris mat yra priežastis nuopolio žmonijos į nuodėmę, iš kurios ir lyg šiai dienai neįveikta išriesti. Vienas iš tverikų teorijos krikščionizmo, apaštalas Povilas, rodija teisingiems ir doriems vyrams lenktis ir vengti dalykų su motere, iš ko išsivedė celibatas ir paskesnis ascetizmas. Mat ir kunigai skaitosi dorais vyrais, da iki šiaudien nesusideda viešai su motere, kaip su nešvariu sutverimu. Užrašuose «rašto švento» teip randame: «Moterystė yra dalykas ne švarus ir ne šventas» — apreiškia panieką moterei. Kitoj vietoj to pat rašto randame: «Vyras yra galva moterei, nes moteris pacina iš vyro, o ne vyras iš moteris».

Da rašto švento pažiūros kas — link draugijos dalykų abelnai: «Jūsų moteris valščiuose turi tylėti, neprivalo kištis į valstybės reikalus. Moteris neprivalo rūpintis, studijuoti apie draugijos reikalus; jųjų rūpestis tarnystė, lai klauso vyro ir buna rami» sako kitas iš apaštalų.

Nuo tų pažiūrų Apaštalų sostas nenusikratė dar iki šiaudien. Mat teip viskas suakmenėjo, surambėjo, kad net nesugebia mesti žmonijai gyvą žodį. Nuo seno Apaštalų sostas apart reakcijos vaisių, nebeišduoda nieko.

Visokiam progresiviškam žingsnini Apaštalų sostas ir abelnai visa bažnyčia stengiasi pakišti koją, kad tik trukdyti, bet ar veiks ką? Ugi nieko. Tik daugiau žmonijai mokslo ir šviesos, o ji pati pažis kas jos priešai. Ir šis moterų progresiviškas krutėjimas nenusistos dėl popiežiškų keiksmų. Akšise kovojančių tie popiežiški svaidymai keiksmų nedaro nieko daugiau, kaip tik vieną nusišipsojimą.

Papildotakis.

Amerikiečiai Kynuose.

Amerikos valdžia, per savo pasiuntinį Pekine (Kynuose), Rockhill, tariasi apie likimą amerikietiškojo kapitalo įdėto į Chan-kou — Ščečino geležkelį. Šiam tikslui susitvėrė sindinktas (trustas New Yorko bankierių: Cun, Loeb ir Co., Morgan ir Co. ir «Na-

tional City Bank». Lig šiol Jungt. Valstybių valdžia teip atvirai nedrįso veikti reikaluose amerikiečių bankierių Kynuose. Šis atsitikimas parodo, kad «jankiai» tvirtai nutarė užimti žymią vietą tarp kitų «šviesos pletotojų» Kynuose.

K. J. Valys.

Tolstai ir Socijalizmas.

Nors gal daugeliui iš mūsų labiau apsiskaičiusių draugų yra žinomas garsingojo Rusijos draugijinio reformatoriaus ir filosofo Leo Tolstojaus pažvalgos link socijalizmo, bet be abejonės rasime daug ir tokių, ką negal suprasti dėlko socijalistai nėra karštais garbintojais Tolstojaus idėjų, kurios ir gi vėda prie to, prie ko mes socijalistai einame.

Ypač marksistai arba socijal-demokratai visai nesutinka eiti Tolstojaus nurodomu keliu prie draugijos surėdymo perversmo.

Žvilgtėrėkime kaip Tolstojus atsižiūri į socijališkąjį klausimą ir kuo remia savo pažvalgas.

«Angštesniuojų prisakimu—sako jis,—yra mums meilė Kristaus. Žinoma tik nereikia indentifikuoti religijos su bažnyčios mokslu, kuris yra antikrikščioniškas». Bažnyčia, anot Tolstojaus, tai išdidystė, prievarta, vienvaldystė (despotizmas), apnikymas ir mirtis; «Kristaus mokslas—tai nuolankumas, ilaidumas, judėjimas ir gyvybė». Lyginai ir Kristų—sako Tolstojus,—nereikia suprasti per daug fetistiškai; Kristus yra tiktai simboliu, sąžine žmogaus, «dvasia žmoguje».

Iš tēzos apie meilę Kristaus, kaipo gyvenimo papėdę, jis išvėda idėją imperatyvos apie neatsipriešinimo piktamjam spēka. Pagal Tolstojų tas yra raktu prie Kristaus mokslo. Ir vardan to mokslo Tolstojus tampa anarchistu, atmetančiu visokius įstatymus, visokias draugijines įstaigas, nėra įstatai visados remiasi prievarta: «Žinome visi, kaip yra sustatomi įstatymai, žinome visi, kad įstatymai arba teisės—tai pasekmės naudos, apgavystės, partijų kovos, kad juose nėra ir buti negali tikros teisingystės».

Tolstojus toliaus atmėta ir valstybės idėją, nes valstybė leidžia viešpatauti piktiemsiems ir remiasi materijališkąja spēka ir prievarta. Be kalėjimų, tvirtovių, kartuvių, žmogžudyščių neli buti ir užsilaikyti jokia valdžia.

Teipgi jis reikalauja panaikinimo nuosavybės, kas yra prievarta ir išnaudojimu neturintiems nuosavybės.

Visas tas įstaigas reikia pakeisti laisvu gyvenimu valsčiuose, —žemdirbių gyvenimu. Produkcija ir jos išdalinimas turi būti pastatyta ant Kristaus mokslo.

«Lai tik būriai žmonių pastoja propagatoriais tų idėjų, o netrukus—sako Tolstojus—optimistas,—pražydės naujas gyvenimas». «Kaip pakanka vieno pakrutinimo, kad perimtas druskos skysčius momentališkai persikeistų į krišpolus, teip gal pakaks dabar tik menkos pastangos, kad atskleista jau žmonijai teisybė apimtu šimtus, tūkstančius, milijonus žmonių, kad persikeistų visas esančiojo gyvenimo surėdimas. O tą atsitikimą mes privalome padaryti».

Mums išrodo, kad to garsaus filosofo žodžiai čia skamba labai optimistiškai, bet, kaip yra pasakęs rusų kritikas Eugenijus Šolovjev, juose matome šaukimą arba raginimą individualo prie laisvės prie išsisukimo iš po valdonų globos. Tolstojus tiki į laisvąjį žmogų, kalba apie jo fikciją ir tas gal daro Tolstojaus propogandą gražia. Taigi ir stoji prieš mus principališkos ypatybės tezos krikščioniškai-agrariško Tolstojaus anarchizmo. Bet iš to da nematome, kaip jis atsižiūri į socijališkąjį darbininkų judėjimą.

Kad Tolstojus yra prieš išnaudojimo, militarizmo, biurokratijos, o jieškotoju pilnos žmogaus laisvės ir lygybės, tas yra neužginčijamu. Supranta jis ką reiškia mūsų draugijos surėdime kapitalas:—privatiška nuosavybė—sako jis,—reiškia išnaudojimą darbi-

ninko per tą, kas turi darbo įrankius, reiškia, kad darbo produktai kassyk labiau pereina iš rankų masos žmonių dirbančiųjų į rankas žmonių nedirbančiųjų.

Čia ištikrųjų Tolstojus kalba kaipi marksistas, tačiau agrariškas jo prizmatas ir ascetiškai-krikščioniškos jo pažvalgos neleidžia jam suprasti esybę marksiško socijalizmo. Socijalizmas—tai išsiplėtojimas kultūros, tai išsiplatinimas reikalų, tai fabrikos ir miestai, tai pilnatis gyvybės! Krikščioniškai-agrariškamjam ascetui (pustelnikui) tas viskas nepatinka.

Ypač nepatinka jam pati darbininkų kova, nes čia jis matąs jo neapkenčiamą prievartos elementą, elementą ne krikščionišką.

Savo atsišaukime į liaudį jis ir pasisako: «Bandydami kovoti prievarta prieš prievartą, jūs darbininkai darote tai, ką darytų surištas žmogus, jeigu dėlei pasiliuosavimo traukytų virves, jis tik varžiau suverštų jų mazgus, kurie jį ir laiko nelaisvė». (Žltūr. «K' robočemu narodu» pusl. 4). Taigi kovoti už pagerinimą savo padėjimo, kovoti už būvį, pagal Tolstojaus manymą darbininkams depridera.

Kodėl vienok darbininkai teip noriai griebiasi už socijalizmo, Tolstojus į šį klausimą atsako, kad darbininkas pamesdamas ūkį (žemę) fatališkai pasiduoda tiems viliojimams, kurie rišasi su miestišku, fabrikiniu gyvenimu. Tų pritraukimų apologiją (išteisinimą) duoda jam socijalizmo mokslas, kuris palaiko padauginimą reikalavimų už žmogaus tobulinimosi. Ir išekmui to sako: «Mato mai gi, kad ne fabrikoj, kad ir socijalistiškai valdomoj, yra darbininkiškas išganymas, bet ūkyje (žemdirbystėj). O socijalizmas apie žemę visai nekalba». («K' rab. narodu» pusl. 7).

«Darbininkui reikulingi ne streikai, ne sąjungos, ne vaikiškos 1 gegužės procesijos su veliavom, o tik tas vienas: išjiecškojimas priemonių pasiliuosavimo iš fabrikinės vergijos ir apsigyvenimo ūkyje».

Bet kadangi žemė randasi nuosavybėj didžiųjų žemės savininkų, kaipgi darbininkai gali ant jos apsigyventi, jei kovą jis laiko už prievartą, jeigu jis darbininkams draudžia kovoti dėl panaikinimo didelės privatiškos nuosapbės. Argi žemvaldžiai geruoju atiduos žemę visuomenės naudai? Čia Tolstojus nerasdams kitokio išėjimo, pataria darbininkams pamesti dirbti stambųjų žemvaldžių laukuose, o tada pastariejie noroms—nenoroms išsižadės žemės. Ir vėl nekalbant apie tai, kad iki žemvaldžiai «noroms—nenoroms» atiduos žemę nedirbantiems darbininkams, šie be duonos to atidavimo nesulauks, bet pats pametimas darbo reiškia jau streiką, ką Tolstojus laiko nereikalingu, o apart to streikas—yra kova. Bet jis sako, kad tai «bus tik krikščioniškas nedalyvavimas dalykuose, priešais kuriuos sukyla mūsų sąžinė». Biskį sofistiškai tas skamba!—Na, tiekto. Tokia tai yra agrariškai-romantiškai-krikščioniška Tolstojaus fantazija.

Tas beabejonės ir yra priežastim, kad darbininkiška klesama imasi už marksiško socijalizmo, nes tik juo, o ne net ii kilčiausiomis Tolstojaus idėjomis, galima daeiti prie draugijinės revoliucijos arba perversmo, o tolstoizmu persiima tik karštųjų jausmų jaunoji inteligentija, kuri Tolstojuje mato artistą, mato symbolį vidurinio triuso, o anot Solovjevo—symbolį tikros, gilios, išlaukinės kovos už teisybę ir labą.

Tačiaus nuosekliau būtų pavadinti viduriniu žmogaus reformatorium, o ne vadovu prie socijališkos revoliucijos prie sutvarkymo naujo draugijos surėdymo, prie socijalizmo. Tik vienijantės ir išvien kovojant darbininkai prieis prie pergalės ir įvykdys tvarką, kuri panaikis skriaudas, nelygybę, prievartas ir išnaudojimus.

J. B. Smelstorius.

Svarbi Žinia Sąjungiečiams

Iš tikro šaltinio sužinoję, pranešame, jog neužilgo atvyks Amerikon atsižymėjęs mūsų dirvoje darbininkas K. Jurgelionis,

buvęs «Rankpelio» redaktorius. Pastaruoju laiku jis studijavo Krokuvos universitete filozofiją, bet iš priežasties neapsakomai sunkaus medžiaginio padėjimo yra priverstas pertraukti mokslą ir keliauti už jūrių duonos jieškoti. Męs iš savo pusės negalime nepažymėti to, kad dedame ant šio fakto nemažą svarbą: K. Juergelionis, kaip patyręs organizatorius ir iškalbus bei išsilavinęs kalbėtojas, atneš nemažą naudą besidarbuodamas tarpe lietuvių-darbininkų Amerikoje.

Šauksmai.

Darbininkas:

Po sunkiuoju jungu, męs vargšai ant svieto,
Nieko nesulaukiam vien tik būvio kieto!
Mums gi apie laimes vien lieka svajoti,—
Kodėl nesukruntam tos laimės jieškoti!...
Nuskurę, suvargę ir mažai ką valge,
Męs jausmus ir dvasią valdonai nustelbia,
Mums gamtos malones besočiai išplešia,—
Kodėl mūsų širdies kerštas nepaliečia!...

Kapitalistas:

Jūs vergai be jausmo, jūs neesat žmonės,
Jūsų idealai tai tuščios svajonės!
Nes męs viską valdom, męs viską apžiojam,
Sotus ir laimingi jums ant sprąndo jojam;
Męs esam galingi, męs svieto valdonai,
Skriaudžiam jus ir spaudžiam, nes męs jūsų ponai!

Laisvė:

TYRONAI drebėkit!—netoli jūs galas:—
Aš visos žmonijos esu idealas!
Aš nešu jai laimes, galybę ir spėkas,
Jūs busit sutrinti, suminti kaip sliėkas!
Nebenuodis orą jūs nuodingas kvapas
Žmonijos prakeiksmas—amžinas jums kapas.
Jau saulė teisybės pradeda tekėti,
Prieš kurią, tyronai, jums reikia drebėti.
Jau vergai nubunda, aš einu prie jųjų!
Prasmegsit tyronai, nebus pavergtųjų!

Jul. Mic—vičius.

SANJUNGOS REIKALAI.

Praktiškas darbas.

36-ta LSS kuopa liepos 23 d š.m. savo mėnesiniame susirinkime nutarėm užsiprenumeruoti knygas: «Moteris ir Socijalizmas» ir «Revoliucijos Dainos su gaidomis».— Sykiu \$2.00.

«Moteris ir Socijalizmas» nėra tai kokia maža brošiurėlė, bet didžios vertės veikalas Vokietijos socijaldemokratijos vadovo ir nario reichstago (Vokietijos parlamento) *Augusto Bebelio*. Ji yra išversta į viso civilizuotojo pasaulio kalbas. Ir męs, lietuviai, turim pasirupint kuogreičiausia išlest tąją knygą, idant ir męs turėtumem nors vieną rimtą, moksliską socijalizmo knygą, kokia ir yra knyga «Moteris ir Socijalizmas». Tosios knygos išleidimo laukia netik Amerikos lietuviai, bet Lietuvoje gyvenantieji, laukia jos ir tolimesnis tarp lietuvių socijalizmo plėtojimas.

Matidami, kad sąjungos turtas neperdidžiausias, patariame ir kitoms kuopoms panašiai užsiprenumeruoti knygą. \$1.00 vienai kuopai nedaug reiškia, bet kad visos kuopos užsiprenumeruotų, tai pasidarytu netoli pusantro šimto dolerių. Galetume apmokėti už rankraščių ir pradėt spaudint knygą. Teipgi lai kiekvienas drau-

gas prikalbina tik po vieną prenumeratorių,—ir knyga taps tuojaus išleista.

Tat pasistengkime draugai.

Su pagarba

36-tos LSS kuopos Komitetas.

P. S. \$2.00 nuo 36 kp. už prenumeratą «Moteris ir Socijalizmas» ir «Revoliucijos Dainos» gavome. Teipgi gavome \$1.00 nuo LSS 29 kp. Springfield, Ill. už prenumeratą «Revoliucijos Dainos». Tikimės, kad ir kitos kuops seks pavyzdį šiuodviejų kuopų.

Adm.

L. S. S. 117 kuopos Užmanymas.

Męs LSS 117 kuopa iš East Pittsburg, Pa. savo mėnesiniame susirinkime apkalbėdami reikalą agitacijos radome naudingą:

„kad ateinant į vienus namus namus «Kovos» keletui ekzempliorių sykiu gyvenanti draugai pasikakina vienu ar dviem ekzemplioriais, o kiti tankiausiai nē nesupiaustyti pasilieka numesti arba kur į kampa sukrauti. Pasiremdami tuo, kad «Kovos» prenumerata ta pati Amerikoj ir užsinyje, nutarėm, kad atliekančius «Kovos» ekzempliorius stačiai iš «Kovos» rėdystės siųsti Lietuvon, padavus «Kovos» administracijai savo giminių bei pažįstamų adrisus.

Kviečiame prie panašaus darbo ir kitus draugus, tikėdami, kad tas bus naudingą plėtojimusi socijalizmo idėjos».

PASTABA: «Kovą» siųsime už tą pačią prenumeratos kainą ir į užsienį, tik draugai, kurie nori organą perrašyt Europon, turi paduoti mums antrašą.

Antram klausimui atsakome, kad «Kovą» prenumeruojant 6 mėnesiams—\$1.00, o ne \$1.50. Čia yra pagarsinime zeceriška klaida.

Administracija.

Prie L. S. S. V-to susivažiavimo protokolo.

Kadangi protokolas yra istorija kiekvienos veikmės, taigi būtinai reikalingu yra, kad viskas būtų teisingai užrašyta kaip tikrai reale. Taigi laikau už pareigą pataisyti tą išsiskverbusių klaidą, kurią neatitaisė ne tie draugai, kurių vardai tapo per protokolo sekretorių neįrašyti, teipogi ir tie, kurių vardai klaidingai tapo pagarsinti. Klaida tame:

Sesijoje 10, §20 (žr. «Kovos» N27, pusl. 423) skamba: „Išrinkta rezoliucijos išnešimui komisija, į kurią įėjo A. Purvis, M. Račiūtė ir J. Grinius”,—turiu patėmyti, kad aš toj komisijoje buvau ir gerai žinau, kad veikian su dr-gais F. J. Bagočium ir Varkala, o ne viršminėtais draugais, kurie suvis netapo išrinkti į tą komisiją.

Su draugiškais linkėjimais
buvęs delegatas V-tame susiv-

A. Purvis

Paiškinimas.

Draugas B. Kundrotavičius pastebi, kad dr-gas P. Norkus išrinktas V. K. II susivažiavimo į Pild. Komitetą, užimas centro vaidyboj dvi vieti, nes yra nariu V. Komiteto. Tėip nėra. Drg. P. Norkus pirm V. K. susivažiavimo jau buvo atsakęs iš V. Komiteto, bet nėsant da išrinkto kito į jo vietą, atstovavo IV-tąjį rajoną. Susivažiavimas gi neišrinko, vien tik pastatė į kandidatus, todėl visai neperžengė mūsų sąjungos taisyklių ir nepastatė vienos ypotos į dvi centro įstaigas.

J. B. Smelstorių.

Socialist Party Auga.

Amerikos Socialistų Partijos Pildomojo Komiteto pasiktiniam susirinkime partijos sekretorius padavė savo raportą, iš kurio matosi, kad traukyje paskutinio pusmečio Socialist Party narių skaičius pasidaugino 3,400 nariais. Pildomasis Komitetas patvirtina, kad pasekmingiausia propaganda buvo profesionalinėse unijose ir nutarė, kad propaganda profesionalinėse unijose būtų paimta ypatingon atydon.

Reikaluose ateinančiais metais atsibusiaičio Socialist Party'jos speciališko susivažiavimo, Pildomasis Komitetas priėmė sekančias rezolucijas:

Kad visiems referantam susivažiavime būtų duota valanda laiko dėl išdavimo savo raportų—visi kiti kalbėjimai tur but apribuoti iki dvidešimts minučių.

Pildomasis Komitetas paskirs tris referantus, kurie skaitys susivažiavimui savo referatus šiuose klausimuose: organizacija; propaganda ir rinkimų kampanija (kova). Jų raportai turi but apskelbti draugų žiniai 60 dienų pirma susivažiavimo.

Referatais busi: J. M. Work—organizacija; M. Hillquit—propaganda ir V. I. Berger—politiška rinkimų kova (kampanija).

Priimta įnešimą paaiškinantį Partijos konstitucijos antro skyriaus X-tą paragrafą, kad partijos kongresas (susivažiavimas turi lygią teisę, kaip ir paprasta konvencija, išskiriant kandidatų į višininukus nominavimą.

Pildomasis komitetas tą klausimą išrišti pavedė Nacionaliskamjam Komitetui.

Į Tarptautiskąjį Socialistų Biurą, Brukselėj, priediniu atstovu Pildomasis Komitetas išrinko Viktorą L. Berger'į į vietą Socialist Labor Party'jos atstovo.

P. K. aiškina dėlko Socialist Party reikalauja turėti Tarptautiskamjam Biure du savo atstovu, nors esant Jungtinėse Valstybėse dvejom socialistų partijom Socialist Party tur turēt formališkai tik vieną savo atstovą. Dalykas tame, kad nuo 1900 metų Socialist Labor Party teip puola, kad gyvoja da tik jau nominaliskai, o Socialist Party įaugo iki to laipsnio, kad reprezentuoja beveik visą Jungtinėse Valstybėse socialistų judėjimą.

Socialist Party narių skaitlius pasiekia šiandien 44,791, kurie yra užsimokėję savo mokesčius, kuomet Socialist Labor Party narių skaitlius nesiekia jau nė vieno tukstančio. Pastarais rinkimais Socialist Party gavo 424,483 balsus, o Socialist Labor Party vos 14,000. Kitais žodžiais kalbant Socialist Party'ja yra 17 procentų socialistiško judėjimo Jungtinėse Valstijose, kuomet S.L.P.-vos tik 3 procentu.

Tačiaus Socialist Party visai nepriešinasi tam, kad Socialist Labor Party būtų atstovaujama tarptautiškuose susivažiavimuose, nors priėmimas į socialistų tarptautiskąjį biurą atstovo partijos neturinčios jokios įtekmes ir spēkos yra stačiai bereikalingu.

Socializmas auga geriausiai tarpe finų (suomų). Finų socialistų organizacija, priklausanti Socialist Party, kaip parodė dr-gas Victor Watia (finas, kuris yra finų tulkum Socia-

list Party'joj) yra puikiausiam stovyje, pasidėkavojant agitatyviškai—organizatyviškam pasidarbavimui.

Traukyje 13 mėnesių finų socialistų organizacijos įplaukimai pasiekė \$25,268.56, dabar organizacijos izde randasi \$2,122.69.

Labai įdomi yra ir mums kalba dr-go V. Watia, kuris pasakė: «Manau, kad tas plėtojimasis, kurį nurodėme, turėtų paraginti ir kitų tautų amerikiečius socialistus prie pasekimo tuo pačiu keliu. Galėjimas pažinti tikrą dalykų ir partijos darbų stovį (su pagelba tulkaus (tlumočiaus) biuro), dalyvavimas dalykuose, pakeliamuose partijos šakų ir centro, galop dalyvavimas abelnam partijos judėjime padarė tai, kad finai socialistai Amererikoje pasiekė teip gerus rezultatus». Finų socialistų organizacija turi tris nuolatinus agitatorius ir organizatorius, iš kurių vienas triusia rytinėse, antras vakarinėse, o trečiasis vidurinėse Amerikos valstybėse.

Pasidėkavojant suvienytai pastangai finų socialistų organizacija Amerikoje kulturiškai pakilo ant augšto laipsnio ir yra vienu iš didžiausių akcionierių darbininkų augštesnės mokyklos (kolegijos) Smithville miestelyje, Minnesota valstybėj.

Rugpiučio 22 d. š.m. finų socialistų organizacija turės savo susivažiavimą mieste Hancock, Michigan valstybėj. Susivažiavimas ketina peržiūrėti ir padavadyti metodus arba budus propagandos, o teipgi padaryti kai-kurias taisykles organizacijos konstitucijoj ir taktikoj dėlei geresnio jos išsiplėtojimo.

Finų socialistų organizacijos susivažiavime dalyvaus kaipo delegatas Socialist Party'jos centro sekretorius d-gas Barnes.

Ar Krikščioniški Socialistai gali būt priimami į Socialistų Partijas?

Į šį klausimą atsako pastarasis Italijos socialistų partijos pasiėgimas, kurį čia paduosiu, nes jis išriš gal ne vienam ir iš mūsų sąjungos draugų šį klausimą, kuris, be abejonės, nesyky stoji prieš mūs mažiau susipratusius ir reikalavo atsakymo. Kai-kurie gal greit atsakėme, kai-kurie nieko neišgalvoję pasakėme, kad tai atsakymas nelengvas. Teip, nelengvas, jeigu nežinome, kad krikščionizmas labai ankštai ir varžiai surištąs su klerikalizmu arba bažnyčios mokslu, kuris parentas burtais, prietarais, tikėjimu į niekybę

Italų krikščioniški socialistai padavė savo įnešimą, kad Socialistų Partija priimtų juos į savo eiles. Tas dalykas Italų socialistų partijos valdybai liepė atlikti susirinkimą dėl išrišimo keblaus klausimo. Dėgai Bidolli ir Pignatori aiškino, kad religija yra privatišku žmogaus dalyku ir kad krikščioniškų socialistų socializmo principų pripažinimas yra ir tame, kad jie apreiškia norą priklausyti prie partijos, o todėl ypatoms, kurios priklausė prie krikščioniškos demokratijos ir savo socialistiškas pažvalgas remia individualiskais religiskais persitikrinimais, priešintis nereikia.

Draugas Madigliani's atsakymui tiems tvirtinimams padavė sekančią rezoluciją:

«Socijalistų partijos valdyba remdamasi socialistiškos propagandos tradicijomis, kad visuomet šale ekonomiškų socijalizmo uždavinių stengdavosi platinti socijalizmo filozofiškus pamatus, išaiškįs, jog įstojimas į partiją ypatų, turinčių nesutinkančius su socijalizmo filozofija persitikrinimus yra negalimas, nors inkvizicijinis kišimasis į vidurinius atskirų narių persitikrinimus čia turi but atmetas, tačiau negali sutaikinti išpažinimo filozofišku idėjų, kurios griežtai priešgyniauja toms idėjoms, kurios visados draugavo socijalistiškam proletarijato judėjimui, kurios buvo jo pamatais, ir kurias Socijalistų Partija iki šiol reprezentavo ir toliaus reprezentuos; todėl socijalistų partijos valdyba prieštarauja priėmimui į savo eiles ypatų, kurios apreiškia norą, kad nori propaguoti (platinti) krikščionišką arba įsekmui religijiskai pamatuotą socijalizmą».

Rezoliucija tapo priimta visais prieš vieną balsais po nuodugnių diskusijų.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Amerikos Jungtines Valstybes. Abiejų parlamento (kongreso) būtų atstovai susirinko pasikalbėti apie prezidento sumanytą mokestį nuo pelno. Jo buvo sumanyta uždėt mokestį—du nuošimčiu nuo gryno korporacijų pelno. Šitas gi pasikalbėjimas priėmė tik po 1%, t. y. vieną dolerį kuo šimto, arba 1 centą nuo dolerio. Mokestis turės but uždėta tik ant tų darbdžių, kurių metinis grynas pelnas sieks augščiau 5 tūkst. dolerių. Sako, kad ką tų atstovų pasikalbėjimas pripažįsta, tai ir visas kongresas pripažįs.

Amerikos valdžia, kaip ikišiol buvo manoma, užmoka savo darbininkams («civil service») labai gerai, bet ne visiems. Moteris darbininkės visur labiau išnaudojamos, tai ir Washingtono valdžia jas laiko verguvėj. Valdiškose spaustuvėse darbo vedėjai labai taupūs (pačėdūs), mat duoda kitiems pavyzdį. Spaustuvėj dirba apie du tūkst. moterų. Jos yra pradėję vienyti ir stoti prieš išnaudojimą: prieš perilgą darbą ir mažą algą. Valdžia įsakė visiems Washingtono mieste einantiems dienraščiams tylėti apie tai. Ir tylėjo «Washington Post», «Washington Herald», «Washington Times» ir «Evening Star». Jie nieko nepranešė apie spaustuvėj dirbančių merginų reikalavimus.

Ispanijoje revoliucija arba riaušis, kaip skelbia laikraščiai, baigiasi. Barcelonoj sugrižo dieninė tvarka. Laikraščiai pradėjo vėl eiti, bet po stipria cenzura. Traukiniai pradėjo eiti ir telegrafas veikti. Klerikališkai-despotiška valdžia savo represijomis darodė, kad užsitarnavo sau vardą žmogžudžio. Skerdinių ir karės lauko teismo aukų skaitliai skaitomi šimtais. Upėse kraujo valdžiai pasisekė nuramdint žmonių rustumą. Tarpe pasmerkųjų mirtin randasi teipgi Barcelonos laikraščio «Progreso» leidėjas Emil Iglecias. Kiek galima sužinoti karės lauko teismas pasmerkė mirtin iki rugpiučio pirmų dienų 250 asmenų, tarp tų yra du parlamento atstovai ir aštuoni miestiškos valdybos radininkai.

Tie krūvini valdžios darbai Barcelonoj vienok didina žmonių pagiežą ir kuria revoliucijos gaisrą kitur. Žinios skelbia, kad Katalonijoje sukilėliai apskelbė respubliką ir išrinkta respublikonišką valdžią, kuri išleido atsišaukimą, šaukiantį žmones prie ne priklausomybės ir kovos priešais karaliaus Alfonso valdžią.

Vokietijoje antrais rinkimais darbininkai igijo da vieną mandatą socijalistų atstovui į reichstagą apskirtyje Neustadt Landau. Socijal-demokratų partijos kandidatas Huber gavo tukstančiu balsų daugiau už savo oponentą «tautiškosios» partijos kandidatą. Socijalistų laimėjimas yra netikėtinu, nes ikišiol ant šio apskričio viešpatavo klerikalai ir tautiškiejie šovinizistai.

Turkija. Turkijai pareikalavus, kad Graikija atšauktų savo oficerius nuo salos Kretos, Graikija apreiškė, kad tą dalyką paduosianti valstybių nuosprendžiui.

Turkijos dienraštis «Illibad» reikalauja nuo savo valdžios kad ta tuojaus apskelbtų karę su Graikija, ir straipsnį šiam klausime baigia: «Ultimatum ir karė—tai paskutiniai turkų tautos žodžiai».

Graikijos metropolitas Aivali Turkijos valdžios pašauktas kariškan teisman, valdžios reikalavimą atmetė ir tuomi da labiau įerzino turkų valdžią.

Rusijos dienraštis «Novoje Vremia» iš Kostantinopoliaus pranešta, kad Turkijos valdžia slaptomis išsiuntė keturis transportinius laivus kariumenės ant salos Kretos ir kad tą kariumenę lydi Turkijos kariški laivai.

Anglijos laikraščiai praneša, kad Turkija atsiskaukė į valstybes: Angliją, Vokietiją, Italiją ir Austriją, kaip «savo globėjas» ir drąsiai pradės karę su Graikija, kad Kretą užimti, o Graikiją už nenuolankumą nubausti.

Dienraštis «Osman Lloyd» apskelbia, kad komisija paskirta dėl seno sultono rumų peržiūrėjimo archyvo atradusi dokumentą liudijantį apie Bulgarijos patrijarkos judošystę: Patrijarka melagingai apskundžia sultonui savo tautą (Bulgarus) už revoliucilines tendencijas priešais sultoną. Kaip išdavikas patrijarka išaiškina vadžiai bulgarų judėjimą ir išduoda tautos slapybes, o tokiu būdu patrijarka surengė ne vieną skerdynę ir kraujo pralėjimą.

Rusijos revoliucionieriai Anglijoj.

Neseniai Londone įvyko Rusijos revoliucionierių susirinkimas, sušauktas garbei Vieros Figner, kuri per 23 metus iki dabartinės Rusijos revoliucijos sedėjo tvirtovėj uždaryta. Susirinkimą atidarydamas Volkonskis, kuris daug metų pergyveno Sibiro ištremime, sakė ilgoką prakalbą, kame pasakė: «Rusijos caras čionai atvažiuos». Ant to atsiliepė balsai iš publikos: «Neilgam!». Volkonski kalbejo toliau «Caras bus čia ofiejališkai priimtas ofiejališkosios (valdiškosios) Anglijos; mes vienok tatai laikome už didelę skriaudą mūsų žmonėms, kad Mikolajus II, kaip žmonių atstovas, bus čionai pasveikintas.— Žilukas kunigaikštis P. Kropotkinas, žinomas anarchistas, teipgi ilgokai kalbėjo. Jis pasakė «Carą patiks Abdul Hamido likimas; neužilgo vėla prasimuš Rusijos revoliucija».

Viera Figner kalbėjo apie sąlygas Šliselburgo tvirtovėj, kur ji išpradžiu sedėjo per 12 metų. Kambariukų sienos juodos, o šviesos nė spindulėlis per niekur neįeina. Daugelis kalinių neilgai ten pagyvenę miršta, daugelis iš proto išeina.

Ant galo kalbėjo d-ras Soseič ir M. Aladin, vadovas darbo kuopos pirmoj dūmoj.

DARBININKO KRONIKA.

Laikraštis «Kuryer Tygodniowy» praneša, kad lietuvių parapijos Waukegan'e, Ill., kun. J. Staskevičius tapo apskustas už pasisavinimą \$3,000.00 parapijos pinigų. Minėtasis kunigėlis darydavo jomarkus po bažnyčia ir šiaip kolektavęs pinigus nuo žmonių būtent parapijos reikalams ir surinktus pinigus dėjo savo vardu į banką. Nuolankios ir aklos ant tokių kunigelio darbų jo avelės būtų apsižiūrėję tiktai dingus jų «dušių ganytojui», kad vyskupui nebūtų pasidarę pavidu, kad išviliotais nu žmonių pinigais kun. J. Staskevičius pats vienas nori pasinaudoti. Vyskupas tad apskundė kun. Staskevičių ir reikalauja, kad pinigai būtų sugrąžinti parapijai, o tomi pačiu jr jam, vyskupui.

Panašūs išnaudojimai labai tankiai parapijose atsitinka, vargiai ir Waukegan'o lietuviams katalikams toks atsitikimas atmerks akis ir duos suprasti kas kunigeliams rūpi.

Švedijos darbininkai pakelė generališką streiką, kad atsakyti fabrikantams, kurie padarė lokautą. Rods, sustreikavusių skaitlius iki šiol pasiekė 300,000 darbininkų Švedijos sostmestyje Stockholme, bet kaip rodos apims jis ir kitus miestus ir provincijas.

Streikininkai išleido į visus organizuotus darbininkus savo atsišaukimus ir stengiasi priduoti streikui politišką reikšmę. Laukiami iš tos priežasties kruvini susirėmimai darbininkų su valdžios parengtąja kariūmene. Stockholme viešpatauja panika. Bankos uždarė savo kasas ir atidavė į valdžios apsaugą. Daug krautuvių teipgi nždarata. Valdžia sušaukė nepaprastą parlamento susirinkimą, kad apkalbėti dalyką, ir kad nedaleist prie visuotino darbininkų streiko.

Valgomieji daiktai labai pabrango, net ir restoranų savininkai pakelė valgių kainas iki augčiausiam laipsniui. Iš to atžvilgio žiūrint generališkas streikas vargu nusiseks, nes darbininkų šimtai, alkio verčiami negalės išturėti. Daboti sąkrovos, bankas, ir kitus, ypač valdiškus namus, vadžia partraukė iš Linkoping į Stockholmą batalijoną granažierių ir regimentą raitelių, kuriuos atiduota pagalbon policijai.

Novorosijiske, rugpiučio 4 dieną pasibaigė nagrinėjimas bylos apskųstųjų už dalyvavimą revoliucijos judėjime 18 žmonių. Iš jų teismas pasmerkė: 3 ištremiman į Sibirą, 2 iki mirsiant katorgon, o 13 šešiams metams kalėjiman.

Prisaiķintųjų teismui, New Orleane tapo apskųstas vienas iš «gerbiamųjų dūšių ganytojų», katalikiškas kunigas J. Holtgreve, klebonas parapijos iš Plaquemine, La. Kunigelis kaltinamas yra tik už 31 prasižengimą. Visi tie prasižengimai rišasi su gražiaja lyčia, išskiriant 3, kurie yra grynai kriminališka. Gražų pavyzdį duoda piemenėlis savo ganomoms avelėms.

Rhiladelphijos dienraštis «The North American» žiniose paduoda žinutę apie Richard W. Sears'ą, kuris trukyje 17 metų «uždirbo ir susidėjo» nė mažiau, nė daugiau kaip 25 milijonus dolerių ir nusipirko farmą apielinkėj Gray's Lake, Ill., kur nori smagiai ir laimingai pasilsėti po darbo.

Richard W. Sears prieš septyniolika metų dirbo kaip telegrafo operatorius ant geležinkelio Redwood Falls, Minn. valstybėj. Metęs tą savo amatą pradėjo pramonę teip vadinamą «mail order business» (t. y. tarpinikaut tarp pirkėjų ir pardavėjų) na ir «teisingu» būdu dasidirbo 25 milijonu dolerių traukyjė 17 metų. Nekalbant jau kokia spekuliacija Searsui sukrovė milijonus, jau ir iš to matoma, kaip pavienį ypatų pramonė išnaudoja suvartojančią ypač darbininkišką visuomenę. Kodėlgi darbininkai nepadarо pramonės visuomeniška?

Iš Amerikos darbininku gyvenimo.

Chicagos gatvekarių aptarnautojų unijos prezidentas Buckley liepos 26 d. padavė Chicago City Railway Co. prezidentui Mitten'ui unijos reikalavimus, kurie turi būt pakankinti kaip galima kuogreičiau, kitaip gatvekarių aptarnautojai ketina pakelt streiką.

Gatvekarių aptarnautojų unija reikalauja, kad būtų mokama darbininkams už valandą darbo po 30 c., vietoje mokamų 27 c.

Gatvekarių kompanijos prezidentas Mitten, reikalavimus priėmė, bet išpildyt juos neketina, tvirtindamas, kad kompanija daugiau mokėti, kaip moka savo darbininkams, negali, tad laukiamas yra gatvekarių aptarnautojų streikas ir čia.

Standard Steel Car Co. dirbtuvių darbininkų streikas pasibaigė. Liepos 26 d. apie du tūkstančiai darbininkai pradėjo vėl dirbti. Streiką darbininkai išdalies laimėjo, nes kompanija

pakelė darbininkams mokesį ir įvykdė darbininkų reikalaujamą algos išmokėjimo sistemą. 7 darbininkus atsižymėjusius, kaipo streiko rengėjai ir agitatoriai kompanija pavarė visai nuo darbo. Dėlei tos priežasties tūlas darbininkų skaitlius da tebestreikuojas.

Pressed Steel Co., Schoenvillėj, Pittsburgo apielinkėj kompanija ketina iššmesti lauk iš kompanijai priklausančių namų streikininkų 48 šeimynas. Dėlto laukiamos čia smarkios darbininkų riaušys. Policija ir nusamdyti pojiečijos pagalbininkai daboja kompanijos nuosavybę.

Streikininkai savo susirinkime atsibuvūsiam 3 d. rugpiučio nutarė tebestreikuoti toliaus, kad tuomi lyg užprotestuoti priešais kompanijos nežmoniškus pasielgimus.

Chicagos gatvekarių aptarnautojai rengia milžinišką streiką. Jeigu streikas įvyks, tai sustreikuosią 15,000 darbininkų.

Miesto majoras Buse stengiasi prašalinti nesusipratimą tarp gatvekarių kompanijos ir darbininkų ir dėlei to atlikta kelios konferencijos.

Streikuoti rengiasi ne tik konduktoriui ir motormanai, kurių skaitlius pasiekia 11,000 žmonių, prie jų prisideda ir kiti gatvinių geležinkelių aptarnautojai, teip kad sykiu pasidarо skaitlius apie 15 tūkstančių.

New Yorke ir Brooklyne rugpiučia 2 dieną sustreikavo rubsiuviai (kriaučiai) reikalaudami pakelimo jiems mokiestic ant 2%. Sustreikavo apie 30 tūkstančių darbininkų, tarpe kurių yra 5 tūkstančiai moteriškos lyties.

Streikininkai turi viltį laimėjimo. Keliolika ypatų jau surečstuota ir magistras Cornell nubaudė streikininkus pasmerkdamas penkioms dienoms į darbnamį.

Kai—kurie darbdaviai jau sutiko su darbininkų reikalavimais ir pasirašė ant kontraktų, todėl keli desetkai sugrižo vėl darban.

Laimėjimo viltį didina darbininkų susiorganizavimas ir užuojauta vienų kitiems.

SKAITLINIU LAUKAS.

KAIP MAŠINOS ATIMA DARBININKUI DARBA.

Kaip kitose pramonėse teip ir laikraštinkystėj mašinos labai palengvino darbą, bet ir sykiu atėmė jį nuo daugelio žmonių. Rankų darbą raidžių statytojų jau beveik visur didesnėse spaustuose, ypač Amerikoje atlieka mašinomis. Čia paduosime statistiką didžiųjų anglišių ir amerikoniškų laikraščių, kurie įvykdė mašinas į vietą raidžių statytojų. Ir šiaip:

Laikraščio vardas	Pirma dirbo	Dabar dirba	Neteko darbo
«World»	189	83	106
«Herald»	127	65	62
«Times»	77	39	38
«Presse»	50	19	31
«Advertiser»	40	18	12
«Journal»	30	18	12
Sykiu	513	252	261

Taigi tik šešiose spaustuose įvesdinus statymui mašinas neteko darbo 261 raidžių statytojas, o reikia atminti, kad ir paminėti laikraščiai nuo to laiko žymiai pasididino ir reikalautų daug daugiau darbininkų. Mašina atlieka darbą trijų darbininkų. Spauštuvų darbininkai iš to pasinaudodami reikalauja—arba jau kai—kur ir išreikalavo—8—nių valandų darbo dienos ir sumažina skaitlių mokinių spaustuose, ir dėlto nesibaimina mašinų konkurencijos. Reikia priminti, kad mašinos neatneša žmonijai blėdies, bet naudą, nors ir paluosuoja daugelį darbininkų nuo sunkaus fiziško darbo. Su pagalba mašinų ir spaustuose darbas atlekamas

greičiau ir pigiau apsieina, o tas padidina produkciją raštų ir laikraščių. Tačiau su mašinų įvedimu privalo but aprubežiuotas visur kiekvieno darbo šakoj laikas iki 8-nių valandų, o tada nebūs šimtai, tūkstančiai ir milijonai badaujančių bedarbių.

Marseliete.

Iš rusų kalbos vertė M. Karpis.

Tai buvo niekis: dvasia buvo kiškio ir begėdiška darbinio gyvolio kantrybė. Kad keistus atsitikimus įmeta į mūsų juodas eiles, mes juokiamės lyg papaikę. Juk yra panašūs negeistini atsitikimai—klaidos. O jis—jis verkia.

Aš niekuomet savo gyvenime nesutikau žmogaus, pas kurį būtų tiek daug ašarų, ir kad jos teip gausiai, teip noriai riedėtų kam iš akių, iš nosies, iš burnos; tarsi sumirkyta skara spaudžiama saujoje. Mūsų eilėse aš mačiau verkiančių vyrų, bet jų ašaros—tai buvo ugnies kibirkštys, nuo kurių bėgdavo draskantieji laukiniai žvėrys. Nuo šitų vyrų ašarų sendavo veidas, bet akys jaunėdavo: kaip lava išmesta iš įkaitinto žemės vidaus, jos išdegindavo pėdsakas ir palaidodavo po savim čielius miestus nereikalingų smulkių reikalavimų. O pas šį žmogų, kad pravirksta—tik nosis parausta ir nosinaitė sušlampa; turbūt jis nosinaites džiovindavo ant šniurelio, nes kitaip jų būtų netekęs.

Ir teip per dienas, per visą ištrėmimo laiką jis bastėsi nuo vieno užveidėtojaus prie kito, kur tik kokį galėjo rasti ir priminti, prašydamas, maldaudamas jų, savo ašaromis gaudindamas ir prisiegdamas savo nekaltybę, idant pasigailėtų jo jaunystės, o jis per visą savo gyvenimą jau neatidarysiąs savo burnos, nepraversiąs savo lūpų, kaip tik maldavimui.

Bet jie juokėsi iš jo, lygiai kaip ir mes ir vadino «maža nelaiminga kiaule», ir šaukė jį:—«Ei, tu maža kiaule!»

O jis užgirdęs tą šaukimą paklusniai bėgdavo prie jų. Jis manydavo, kad išgirs geistiną žinią apie sugrįžimą tėvynei, tačiau jie tik pasijuokdavo iš jo.

Jie žinojo, kaip ir mes, kad jis nekaltas, bet jį kankino, manydami, kad tuomi įbaugis ir kitas «mažas kiaules»,—kad buk da joms reikia to bauginimo.

Verčiamas vienvėdės baimės jis glausdavosi ir prie mūsų, bet žiaurus ir uoliai tylinti buvo jam mūsų veidai, o jis juose jieškojo rakto prie mūsų sielų. Jis vadindavo mus brangiais draugais, gerdariais, bet mes purtydami galvomis tik atsakinėdavome jam:

—Dabokis!—Tave išgirs.

Ir ta «maža kiaulelė» su baime žiūrėdavo į duris. Ar galima buvo išlaikyti vyriškumą? Ir mes juokdavomės atpratusiais nuo juokų balsais, o jis radęs tokį susiramimą, prisėsdavo arčiau ir verkšliandamas pasakodavo apie savo motiną, apie brolius, apie knygutes, paliktas ant stalo, apie ką jis dabar nieko nežinąs—gyvi jie ar mirę iš baimės. Antgalo mes jį išvadydavome.

Kada prasidėjo bevalgė, jį apėmė nuožmi baimė—neapsakomai komiška baimė. Juk jis teip mėgdavo pavalgyt, bėdiną kiaulė! Jis bijosi draugų ir prižiūrėtojų, persigandęs

slapinėjasi tarp mūsų ir tankiai nosinaite trina veidą, kurį aprasojo prakaito ir ašarų lėšai. Neišsitikėtinai jis užklausė manęs:

—Jūs badausite?

—Ilgai,—šurkščiai atsakiau jam.

—O slapta jūs nieko nevalgysite?

—Motinos siuntinės mums pyragaičius,—tvirtai atsakiau.

Jis neištikimai pažiūrėjo į mane, pakraipė galva ir išėjo. Kada sekančią dieną išvydau jį pamėlusį iš baimės, jis prabilo:

—Mieli draugai! Aš ir badausiu drauge su jumis.

Visų atsakymas skambėjo:

—Badauk vienas.

Jis badavo. Mes netikėjome, mes manėme, kad jis ką nors slaptomis valgęs. Teip manė ir prižiūrėtojai. Bet kada pabaigoje badavimo jis susirgo alkiniu vidurių uždegimu, mes tik patrukčiojome pečiais, mislydami: bėdina maža kiaulelė! Bet vienas iš mūsų, kuris niekad pikta nesijuokdavo, pasakė:

—Jis mūsų draugas. Einame pas jį.

Jis sapnavo. Ir liudnas, kaip visas jo gyvenimas, buvo be sąryšio jo sapnas. Jis matė savo motiną, savo mylimas knygutes, vartė jas, slėpė, kalbėjos su motina, broliais, meldė pyragaičių—šaltų kaip ledas, gražių pyragaičių,—ir prisiegavo savo nekaltybę, meldė atleidimo... Ir savo mielą gimtinės kaimelį jis minėjo, minėjo nelaimingą šalį Lietuvą... O buk prakeikta silpna širdis žmogaus! Tuo šauksmu jis plėšė dvasią.

Mēs visi buvome šėtre, kada jis mirė. Prieš mirsiant atgavo sąmanę, ir jis gulėjo ramus, tylus, toks mažutis, toks silpnas! Mēs stovėjome aplinkui jį. Jis pažiūrėjo į mus ir pratarė:

—Draugai, kada aš mirsiu užgiedokite man «Marselietę»...

—Ką tu kalbi!—sušukome drebėdami iš džiaugsmo ir užsiliepsnojančios pagiežos. Ir jis atkartojė savo prašymą.

Tai pirmą kartą atsitiko teip, kad jo akys buvo sausos, o mes—mes visi verkėme, verkėme visi iki vienam, o mūsų ašaros buvo kaip ugnies žarijos, nuo kurių bėga laukiniai žvėrys...

Jis numirė, o mes užgiedojome jaunais, gaudžiais balsais «Marselietę», šventą laisvės giesmę. Mūsų balsai šurkščiai banguojanti jurė pritarė savo cšimu ir siubuojančios vilnys nešė giesmės aidus toli, toli į tą pasiilgėtiną, gražią ir nelaimingą šalį—Lietuvą... O jis gulėjo tarp mūsų ramus ir prieš prieš mūsų akis «kiškio builumo» ir «darbinio gyvolio kantrybės» paveikslą, bet tame paveiksle matėme ir kiltavąsį didvyrį.

—Pulkim ant kelių, draugai!—pulkim prieš didvyrį!

Ir giesmės balsai susilieję su mūsų jausmais lėkė augštyr ir tolyn. Mēs giedojome... Vis garsiau ir linksmiau skambėjo gaida, o ant draugų pečių iškeltas siubavo juodas grabas. Mēs giedojome «Marselietę»...

rankos paėmę svieta apjuosime, tada peklom ir velniam bus galas, o ant peklos vietos dangus atsiras.

Tverkime knygas už ginklą ir žengkime pirmyn!

Petras Stanelis.

Mokslaeivių Pask. Rat. Draugams.

Malonūs Draugai ir Draugės!

Malonėsite man atleisti, kad ilgai neatsiliepiu. Persikėlimas į kitą vietą neleido man pirma pradėti susinešimų. Išardamas ačių draugams už pasitikėjimą manim, imu uždėtas ant manęs pareigas ir stengsiesiu kiek galėdamas pasidaruoti, tikėdamas, kad kiti M.P.R. Veikiamojo Komiteto nariai gal daugiau už mane turėdami patyrimo tokiuose dalykuose bus ir man geru pavyzdžiu.

Su darbinikiškais linkėjimais jūsų

Victor Styklius.

Grand Worsks, Ill., Box 206 Cook Co.

LAIŠKAI Į REDAKCIJĄ.

GERBIAMOJI «KOVOS» REDAKCIJA!

Gal malonėsite paaiškinti sekančius klausimus:

1. Ar policistas gali būti socialistu, nieko blogo nedarydamas socializmui, bet jį suprindamas?

2. Jeigu draugas bei draugė blogai pasielgė, kas darytų šlykštumą socialistams, ar vietinė kuopa turi galę prašalinti jį iš kuopos be centro žinios, jeigu tas draugas nieko blogo nėra padaręs nė kuopai nė organizacijai, vien pats sau?

P. M. G.

1. Policistas pildydamas savo tarnystą turi būti ištikimu savo valdžiai, kuri susideda iš kapitalistų arba socializmo priešų, ir dėlto negali jis (policistas) būti socialistu, nes yra apginėju šio surėdimo tvarkos, negal pildyt socializmo principų, taigi tuomi jau ir yra priešingu socializmui.

2. Draugas prasižengęs ne peržingimu organizacijos principų bei taisyklių, vien savo «šlykščiu pasielgimu» gali būt prašalintas iš kuopos ir be centro žinios. «Šlykštus» pasielgimas negal nepalies kitos ypatos. O jeigu paliečia, negali būt piktu tik ypatai, kurį jį papildė. Kiekviens «šlykštus» pasielgimas kokios nors organizacijos sąnario kenkia tos organizacijos išsiplėtojimui, tad organizacija negal toleruoti jokių šlykščių pasielgimų, jeigu jie yra papildyti daug-maž iš liuso noro ir tapo apipublikuoti.

Red.

II

GERBIAMOJI «KOVOS» REDAKCIJA!

Meldžiu paaiškinti šitą dalyką.

Ar geras socialistas laike rinkimų gali duot savo balsą už kitų partijų kandidatus, ir jeigu katras yra papildęs tokią nuodėmę, tai ką daryti su tokiu draugu?

Su sociališka meile pasilieku gero velijantis sąjungai.

13 kuopos sekr. *Antanas Augulis.*

Taylorville, Ill.

Nesociališkos partijos yra socialistų priešai. Socialistas balsuodamas už ne socialistų partiją, stiprina savo priešų spēkas. Ne tik «geras», bet ir «blogas» socialistas negal tai daryti. Jei teip elgiasi turi liaut vadintis socialistu. Jei toks vis vadinasi socialistu, tai socialistai jį išmeta iš savo tarpo.

Red.

Korespondencijos.

Beckmeyer, Ill. Liepos 25 dieną š.m. pasimirė čionai Pijus Česaitis, kuris buvęs nariu L.S.S. 121 kuopos ir pagal savo išgalės darbavosi savo brolių labui. Velionis mirė netikėtina 23 metuos savo amžiaus kaip auka biaueraus kapitalistiško surėdymo. Bejieškodamas darbo buvo išvažiuavęs į Breeze, Ill. miestelį, kur išlipęs iš traukinio tapo pagautas kito einančio pro šalį traukinio ir ant vietos užmuštas.

P. Česaitis paėjo iš Suvalkų gub. Vilkaviškio pavieto, Paežerų gmino, Sarmačiūnų kaimo, kur paliko seną motiną.

Tapo palaidotas gana gražiai; laidotuvėse dalyvavo apie pora šimtų žmonių ir palydėtas į kapus su gailos maišų muzika. Ant kapo dr gas Jonas Samuolis pasakė prakalbą paaškindamas dėlko velionis tokioj jaunystėj turėjo užbaigt savo gyvenimą.

Jonas Skrickis.

Boylton, Ill. Darbai anglių kasyklose stovi čia jau nuo keturių mėnesių; kada pradės vėl eiti—visai nežinoma ir iš tos priežasties žmonės apimti nusiminimo ir neramumo, nes jau ne vienam darosi trumpa su pragyvenimu.

Apielinkėj šio miestelio da keli kasyklų šaftai dirba, bet ir tie tik po 2-3 dienas.

Lietuvių čion gyvena 5 vedusių šeimynos ir apie 8 pavieniai. Visi tarp savęs sutinka, ir beveik visi priklauso į L.S.S. 112 kuopą.

Susipratimas sparčiai auga, o tas turbūt labiausiai nepatinka lietuviškam smuklininkui, kuris visaipt stengiasi niekinti socialistus, kurie not jo protavimo nori viską atimti iš turčių. Turbut vargšas pats prisiskaito prie anų, kad tik tokį supratimą apie socializmą teturi.

P. J. Šunkaris.

New Haven, Conn. Darbai čia eina neblogiausia; be darbų be darbo vaikščiojant nesimato, o ir iš kitur pribuvęs darbą lengviau gal gauti, bet darbo sąlygos visokios ir, suprantama nelengvos vargšui darbininkui.

Lietuvių čia gyvena nemenkas būrelis. Apšvietimas (nors ir ne tarp visų) stovi irgi ne ant žemiausio laipsnio. Čia randasi 27 ta L.S.S. kuopelė, kuri per šituos karščius buvo biskį aptingus, bet dabar vėl žada sukrusti kiek stropiau prie darbo.

P. M. G.

Coal Dale, Pa. Daug laiškų aš apturiu nuo savo draugų, užklausančių apie darbus, buk jie girdėję, kad apie Coal Dale kelias mylias visai nebuvo krizio pereituos metuos ir šimet. Buk visada gerai dirba. Tiesa, čia nebuvo teip darbai sustoję, kaip kitur, ir dabar dirba pilną laiką.

Bet draugai, jei norit Coal Dale, Pa. duonos paragauti, tai galite atkeliauti. Pas mus aplinkui yra 14-ka brėkerių prigulinių Lehigh Navigation Co. ir yra tos pačios kompanijos degančios mainos (Burning Mines at Summit Hill). De-

ga jau daugiau kaip 40 metų. Pereitais metais kompanija pasirijo užgesinti: priešai ugnį kelis sieksnius iškasė iki kietam akmeniui plečią grabia, lieja cimanto stulpus skersai grabia, o į tarpą stulpų pila molį; ten žmonių dirba aštuoni šimtai su viršum. Grabėj 200 pėdų gilioj oras labai nesveikas: daug solperio, kad darbininkas kitoj vietoj negali išbuti daugiau kaip 2 minutes. Bet žmonės atkeliauvę ten darbą gauna, (mainose sunku gauti, kiti perka po 10 dol. moka, kad tiktai gautų). Bet to darbo dirbti negalima; 8-nių valandų darbo diena, pusę adinos reikia dirbti grabėj, o pusę silsėtis ant lauko. Išalkę darbininkai nepaiso pavojaus, nors labai tankiai apalpusius traukia lauk ir nemaloniai gaivina pumpuodami orą į užtrūskintąjį, kad net krutinė braška. Vos atsigaivėliavusį vėl darban pristato. Paragavęs Coal Dales duonos atvykusių eina neatsižiūrėjęs į ten iš kur atėjo, o kiti, bado varomi drąsuoliai užima jo vietą; už 10–15 minutų, žiurėk, ir vėl tas pat, vėl tos pačios scenos. Ir aš nuo vargo bėgdamas tųjų nelaimingų eilėj buvau. Guli darbininkai ant žemės iškritę, tarsi ant karės lauko. Nėra kam jų pasi-gailėti, nes niekam nė iš savųjų nedaleista prieiti, policija apstatyta visos degančios mainos, ant visų takų iškabos su antrašais «nevalia toliau eiti». Tiktai valia įeiti tiems, kurie priguli prie trusto, valdžios tarnams ir klerikalams (kunigams).

Bet tie žmonės be širdžių, nemato gulinčių besiblaškančių kankinių, nes jie jau nereikalingi jiems. Kunigai, kurie kas diena prisivaikščiodami ateina pažiūrėti, žangioja per bejausmius, išblaškytus ant žemės kunus, bet nemačiau, kad nors vieno užklaustų, mažu nori išsispaviedoti prieš mirtį, bet eidami pro lavoną užsisuka nuduoda, kad nemato, nes jam nerupi toks kankinys, iš kurio nėra naudos.

Baisi pekla, da baisesni velniai toj vietoj, kaip sako Sebastianas Faure: Dievas galėtų prašalinti tą, bet ir jam mūsų nereikia ir tas už vargšą neužtaria.

Tai gi broliai proletarai ir sesutės! nuo visų mūsų panie-kinti, nieks mūsų sopulių ir vargų neatjaučia. Nėra tokios ypatos, kuri pasakytų reikia užprotestuoti prieš tokį darbą ir jį reikia sustabdyti, nes tai žmogžudystė. Gal sakysite, kad prievarta surištus nekįša, bet žinote, kad skęstantis ir už britvos tveriasi. Taip čia badaujanti už tokio darbo, nes tik darbas duoda jam duonos kąsnį.

Atjaskime mūsų vienas kitą, mylėkimės broliškai, organizuokimės į burius, kada mūsų kankiniai vienas kitam už

IŠ LIETUVOS

Kad klerikalai yra menkais tautos geradariams, kad jiems rupi nauda, kokią gal turėti besibičiuliudami su viešpataujančiais, o ne prispaustųjų ir persekiojamųjų reikalai, tą patikrina ir Kauno «Vienybė», talpindama išgirimus pasigarsėjusiam reakcionieriui Menšikovui. Ir štai ką rašo apie tai «Lietuvos Žinios»:

«Kas galėjo manyti, kad didžiausias rusų spaudos veidmainys, aršiausias rusų tautininkas, neapkenčias kitų tautų, ypač žydų, ir uoliausias reakcijos apginėjas Menšikovas iš

«Novoje Vremia» liks nors menkiausiu autoritetu kokiam nors lietuvių laikraščiui. O vienok «Vienybės» rašytojas D. D., rods tas patsai rimtasai «Viln. Žinių» ir kitų pirm-eivių laikraščių kritikas, kursai negali iš Menšikovo atsigerėti. Šio «garsaus rašytojo» politikos ir visuomenės nuomonės p-nui D.D. taip pasirodė svarbiomis, kad jis jomis net «Vienybės» skaitytojus (žiur. «Vienybės No25») apdovanojo. D.D. rašo:

«Perdaug didelė centralizacija begalo apsunkina valstijos biudžetą, didindama išlaidas, o mažindama įeigas. Kaip nurodė Valstijos Tarybos narys Pichno (oi, oi, vėl D.D. autoritetas), Rusijos biudžetas tinte tinstąs kasmet dėlto, kad pas mus išlaidos daromos ne pagal reikalų ir gaunamojo pelno, bet atžagariai; tosios gi vėl didinas be vieno galo per taitai, kad valstija, anot Menšikovo, pasiėmusi ant savęs dar visuomeniškus reikalus: jai dabar reikia netik vidaus tvarkos daboti, bet dagi žmones šerti, šelpti nuolat savo valdininkų šeimynas, jųjų vaikus mokinti. Visuomenei dabar nieko nebereiktų veikti, apie viską prisieina pačiai valdžiai rupintis ir už viską, žinoma, mokėti».

Tas tikriausias melas, nes apšvietos ir apskritai kultūros įstaigoms Rusijos biudžetas sulyginant su kitomis valstijomis mažiausia teskiria. Menšikovas, kaipo tikras policistas, ir visai nenorėtų tiems reikalams skirti pinigų. «Vienybės» kritikas toliau rašo:

«Kaip galėtų valstija pasigelbėti ir iš biudžeto kilpos išsinerti? P. Menšikovas rodija valdžiai užsiimti vien savo tikraisiais reikalais, butent dabojimu vidaus teisybės, saugojant žmones nuoivisokių skriaudikų, vagių, apgavikų, o taipogi ginant valstją nuo priešų užpuolimo iš svetur. Kitus gi visuomenės reikalus, k.a. «ir tikėjimą, ir apšvietą, ir kultūrą, ir turtus—žmonės patįs įgausią, kad tik jiems palikta būtų liuosybė». Nes užmiršus savo tiesųjį pašaukimą, baigia p. Menšikovas, susiliedama su visuomene-valstija vedanti žmones prie anarchijos (betvarkės».

Iš tų visuomenės tvarkos nesąmonių, prie kurios vienoje pusėje turėtų stovėti policistas su botagu, o iš kitos visuomenė, pasirašęs dviem didelėm raidėm D. išveda, kad, pačios valstijos gerovė reikalauja savyvaldų kraštų įstaigų ir net atskirųjų asmenų veikimui.

Taip rašo mūsų pirmėivių kritikas, suradęs Menšikovo ypatoje savo apaštalą. Žinosime.»

Krasos dežutė.

P. M. G. Straipsnelio, apginančio Dr. Graičiuną netalpsime. Pasistebėjimas Barabošiaus «Kovos» N31, kaip dr. Graičiunas iš karšto republikonų apginėjo ir socialistų priešo su vienu sykiu persikeitė į socialistą ištikrųjų yra nusistebėjimo ir apsvartymo vertas. Yra tikslai ir tikslėliai, o mūsų socialistai tankiai esame lengvatikiais ir atidarome savo glebius «žmonėms su tikslais». Kad socialistų priešas, toks, kuris prisiskaito prie inteligentų su vienu sykiu, nestudijavęs socializmo (nes jį niekino ir juo biarinosi), pastotu net tokiu socialistu, kad įstoja į ką-tik niekinamą organizaciją—yra nepaprastu apsiरेiškimu, o mūsų nenorime tikėti į panašius stebuklus.

P. Rokavičiū. Su pasitraukimu kai-kurių draugų neapkenčiamų buvusių centro viršininkų tikimės kad ir vaidams bus galas. Taigi vaidų dalykas lai bus pabaigtas ir pametę praicitus negerumų eikime pirmyn vengdami tų negerumų. Prieš mumis platūs dirvonai da guli ir reikalauja nuo mūsų triūso.

LSS 60 kuopos nariams. Pranešimas «Mūsų nuomonė» pats savimi yra įnešimu ir kaipo toks turi eiti per centro sekretorių, todėl ir pasiunčiau jį anam, nenorėdamas vėlinti siuntinėjimais iš vietos į vietą.

Jūs kovojate
gimies nuo visokių
vėlių jūų prakaitė
Bėgite juos! Besig
apilpo agitacijo
ir savytarpinės
ankos, ir Sąjung
pdyngt bent kasd
«Kovos» apgarsinin
gėškais, už pam
leis, bet nē išlaidų r
uomenate nuolatinį s
katinio pualapio. Be
iš dūngsmo, many
gana... Bet čia
uomenais užkimst vi
numeri reiktų di
kūlimai pinigų imt?
šalt, arba teisingiaus
uomenimo, idant jį pa
riest nesuipratu
dūm!
jam mūsų buvome pra
Sąjungos išdo. K
išvėst savo literatūrą,
kaištin ir t.t. Sapi
spaudos darbu,
jųjų pėjų papildymui iz
«Kovą» nuo nesve
tad griebkites r
kūliai nors ir mažia
literatūros leidimui, o
suo pūleidiandit, užme
«Kovos» ir literaturo
neatsiteisiant už
neįteisi medžio nors r
dangai!

Sąjungos ir «Kovos
kūlimas.
juo paipar «Money Ord
1915 E. Moyanen

literaturo
E. Bakavicius—vė:
I. Dabulis, L. Krupn
F. Prusaitis, K. K.
A. Bokačius,
A. Pranas
J. Prusaitis, J. Prusaitis
kūlimas vienas kitam

L.S.S. 4-rij

Pamąstykite Draugai.

Draugai! Jūs kovojate prieš kiekvieną išnaudotoją. Kovojate ir ginatės nuo visokių vampyrų, kurie minta iš jūsų triuso ir siurbia jūsų prakaitą. Tat kamgi veidmainiaujate! Kamgi šelpiate juos? Besigiriant, besidžiaugiant Sąjungos geru stoviu, apsilpo agitacija tarp mūsų draugų ir kuopų, pakilo betvarkė ir savytarpinės riaušys, sumažėjo įplaukos, sustojo plaukė aukos, ir Sąjungos išdas, tarsi, į pelkes nusmuiko. Kad apdengt bent kasdienines išlaidas, reikia apdengt veik pusę «Kovos» apgarsinimais,—ir labai tankiai net nežmoniškais, begėdiškais, už pamestiną prekę,—kurie netik ką pelno neneša, bet nę išlaidų neuždengia. Štai jums pavyzdys: jūs gerai atmenate nuolatinį apgarsinimą visu platumu «Kovos» paskutinio puslapio. Be abejo, ne vienas nurijote saldzia seilę iš džiaugsmo, manydami, jog tai didelius pinigus už jį Sąjunga gauna... Bet čia kaip tik priešingai. Jeigu tokiais apgarsinimais užkimšt visą «Kovą», tat kas savaitę prie kiekvieno numerio reikėtų dadēt nuo 20—30 dol. Iš kur gi tam dadėjimui pinigus imt? Nugi mēs Sąjungos nariai turėtume dadēt, arba teisingiaus sakant, damokēt prie veidmainiško apgarsinimo, idant jį patalpint «Kovoje». «Kovos» uždavinium yra šviest nesusipratusių darbininkų minią, o ne remti išnaudotojus!

Juk jau mēs buvome pradėję auklēt tikruosius šaltinius papildymui Sąjungos izdo. Kodėl gi nepalaikom jų?! Pradėjome išleidinēt savo literaturą, spausdint laiskam popieras, atvius laiskelius ir t.t. Supirkom išdalies įrankius spaudnimui įvairių spaudos darbų, nuo kurių Sąjunga gali turēt atsakantį pelną papildymui izdo. Todėl, draugai, jeigu norite apvalyt «Kovą» nuo nešvarumų, jeigu nenorite remt išnaudotojus, tad griebkitės už augščiau paminētų darbelių. Siųskit «Kovai» nors ir mažiausius spaudos darbelius, rinkit pinigus literatūros leidimui, o naudą tuoj pamatysime.

Jums apsilėidžiant, užmetant agitacijos klausimą, apsilėidžiant «Kovos» ir literatūros fondus, neužmokant sąnarines mokeskis, neatsiteisiant už literaturą; priversite «Kovos» administraciją medžiot nors netikiausių apgarsinimų. Pamąstykite, draugai!

J. Grinius, Administratorius.

Visuose Sąjungos ir «Kovos» biznio reikaluose kreipkitės į «Kovos» administraciją.

Visus pinigus ir «Money Orderius» siųskite sekančiu adresu:
«Kova», 1815 E. Moyamensing Ave, Philadelphia, Pa.

AUKOS.

Literatūros Fondan.

GARDNER, MASS.

V. Pladauckas—50c; K. Balsevičius—3c; T. Juozukevičius, I. Ivonaitis, I. Gaidelis, S. Morkevičius, I. Ivonaitis, I. Dainelis, I. Krepaniukas, P. Abazorius, P. Dalubauckas, D. Ivonaitienė, P. Dabuzinskas, J. Finiavičius, K. Krišnavičius, A. Krišlūnas, A. Balsevičius, J. Jokubonis, F. Vičius, P. Puodžiūnas, A. Bekešius, F. Vainaukas, J. Totoris, J. Labakojis, P. Gaišius, M. Kirtiklis, A. Kanapenskis, A. Pranašis, B. Sarafinas, R. Simanaukas, P. Majauckas, M. Kvadaravičius, V. Ivonaitis, J. Puodžiūnas—po 25c. Viso syktu 8 dol. 80c, smulkių 7 dol. 11c iš viso 15 dol. 91c. Apmokėjus visus išskacius palieka 6.50.

89 kp. L.S.S. Izd. K. A. Vaitėkūnas.

Suvienytų L.S.S. 4-rių Chicagos kuopų Atydai.

Draugiškas, šeimyniškas «piknykas» atsilbus nedėliojo Rugpjūčio 15 dieną, prasidės apie 9-tą val. išryto miške prie pat miestuko Willows Spring, Ill., išlipus iš karų po kalniai. Suvienytų kuopų baltų Kom: M. D. Činikas, J. Bluzis, S. Morkūnas.

«Kovos» AGENTAI

J. RUDMINAS

Kazuno Aptiekoj, Shenandoah, Pa.

J. VISOCKIS

8139 Vincinunas Road, Chicago, Ill.

FR. GOLUBICKI

Box 172, Melrose Park, Ill.

J. MATJOŠAITIS

120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.

G. A. PAPAUSKY & CO.

11125 S. S. Leavitt St., Chicago, Ill.

MATT SENKUS

46 Knox St., Lewiston, Me.

A. M. RUKAS

72 Hudson ave., Brooklyn, N. Y.

ALEX BASEVIČIUS

3019 Pulasky all, Pittsburg, Pa.

V. K. RAČKAUSKAS

Scranton, Pa.

P. GLAVECKAS

635 W. Lombard St., Baltimore, Md.

J. ŠUKIS

70 W. 25th St. St., Chicago, Ill.

J. PETRIKYS

1514 Ross Ave., Scranton, Pa.

J. M. ŠIMKUS

4619 S. Ashland ave., Chicago, Ill.

Pajieškau

Pajieškau savo draugo Antano Vaitėkūno, pa-ina is Kau- no gub. Raselinų pav., volosties Veviržienų, sodos V skupiskij: 6 metal kaip Amerikoje, gyveno pirmuasia Philadelphia, Pa. Turiu labai svarbų reikalą, meldžiu atsiskausti jis patė ar kas kitas ant žemiau padėto adreso, už ką būtinai labai dėkingas

JONAS VAITKUS

92 Myers St Edwardaville, Pa.

Atviri Laiszkeliai ir Laiszkams popieriai

Naujai atspausti, randasi «Kovos» administracijoje. Su geriausiais paveikslais ir tinkančioms revoliucionieriskoms dainoms, pritaikytoms prie paveikslų. Visi laiskeliai ir popieriai atspausti visokioms parvoms, ant geriausios popieros ir parsiduoda 2 už 5c., 12 už 25c., 100 už \$1,00, 500 už \$4,50, o 1000 už \$8,00.

Reikalaudami adresuokite:

«Kovos» Administracija
 1815 E. Moyamensing Ave.
 Philadelphia, Pa.

Kas sanvaite saugok šita sanraša:

LAIŠKAMS POPIERIAI

- 1 Žmonijos Geradėjai
- 2 Kelionė į dangų
- 3 Susipraskim!
- 4 Ant barikadų
- 5 Marselietė
- 6 Saulė tekant
- 7 Pirmoji Gegužės
- 8 Raudonas Vėluks
- 9 Internacionals
- 10 Kapitalistu Dievaitis
- 11 Tikėjimo palaikytojai
- 12 Tabartinės draugijos progresas
- 13 Kapitalas ir jo augintinis ponas
- 14 Siandininė sistema ir juos auka

ATVIRI LAISKELIAI

- 1 Socjolinimo pavasaris
- 2 Paryžiaus komuna
- 3 Caro kelionė į Sibirij
- 4 Tėvyne ir jos sūnūs darbininkai
- 5 Sunku keliauti ant bombos
- 6 Kapitalizmo reakcijos vilnys
- 7 Darbininkų pažanga
- 8 Rusijos karė su Japonija
- 9 Marselietė
- 10 Internacionals
- 11 Ant barikadų
- 12 Raudonas Vėluks
- 13 Kapitalistu Dievaitis
- 14 Tikėjimo palaikytojai
- 15 Trys viespačiai ant bombos
- 16 Darbininkai ir ponas
- 17 Kapitalizmas ir jo auka
- 18 Tabartinės draugijos progresas
- 19 Nurkyžavotai gauna tulžį
- 20 Kapitalas ir jo augintinis ponas
- 21 Be darbo ir duonos
- 22 Labdarystė kapitalistų
- 23 Salin iš Prancūzijos
- 24 Dėdė Samas

Artinantis rudens vakarams kuopos, draugystės ir klitubai, rengsite pasilinkimimo vakarus, priegtam jau visiems žinomą smagžaisę „Lakiojanti Krava“ (počas), kuris neapekomai tinka ir gražiai boivja jaunima.

Todėl pranesame, jog „Kovos“ spaustuvėje galite gaut labai tinkančių lietuviškų atvirų laiskelių. Tad neužmirškite pareikla aut, o mēs tuojaus prisijausime.

DAUGIAU ANT SYK IMANTIEMS PREKES DAUG NUPIGINAME

NAUJAS IŠRADIMAS! SU PAGELBA

Chemijos ir Naujausių garsių išradėjų Mašinų Nukvarbuoju visokius drabužius neardant.

Kam jums vaikščiūt nudevėtose bei nušutuosiose drapanose, jeigu už labai pigiai galite atnaujinti ir perkvarbuoti visai neardant siūlių, kad ir seniausias drapanas.

Mės, nuolat besidauginant kostumeriam, įtaisėme naujausio išradimo dažomasias mašinas tam tikruose namuose pagal francūzišką methodą. Drabužius kvarbuojame kaip vyriškus, teip ir moteriškus, o teipgi ir visokius dyvonus, blanketus, firankas, portyerus ir t.t., kokiais tik kas nori dažais. Teatrališkoms trupoms padarome kostiumus (drapanas) traukyje vienos valandos. Pavestą mums darbą atliekame gerai, greitai ir sąžiniškai. Kreiptis prie mūsų galite: ypatiskai, laiškeliu bei per telefoną-

JAN KUKULSKI,

3032 Richmond St. 3005 Frankford Ave.

Bell Phone 45-59 A Kensington, Bell Phone 45-74 A. A Kensington.
PHILADELPHIA, PA.

Pirkejas atsinešes arba atsiuntes šita Iškarpą, gaus 10 per cent pigiau. Labai paranku. Visi juos rinkit.

ATKREIPKIT ATYDĄ

ir pirkit visus trunkus geriausioje vyno sankrovoje. Mes turime daugybę UŽSIENINIO IR VIETINIO gerimu.

Degtinė { kvorta nuo 50 centų iki vienam dol. 50 cen
gallonas nuo 1 dol. 75c. iki penkių dolerių
California Brandy { kvorta 65 centai iki 2-jų dol
gallonas 2 dol 55c. iki 5 dol.
California Vynas nuo 30 centu iki 1 doleriui 55 c.
ARAKAS [Rum] nuo 75 centu iki dviejų dolerin.

Veselioms perkant, duodam pigiau. Pirkėjams duodam gražias dovanas. Kalbam lietuvių, lenk., ruskai ir kitųip

B. Z. JESSAR.

1748 Orthodox St.

Frankford

Philadelphia, Pa.

11 Metų Garbios Pasekmės

Per vienuolyką metų, garsieji daktarai COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTO, yra palaimę: Vyrams, Moterims ir Vaikams Lietuviu. Per vienuoliką metų išgydė sergančius vyrus ir moteris, suteikiant gerą sveikatą, padarė šeimynas laimingoms. Geriausia pasekmė gydymę už tai, kad teisyngi daktarai ir kiekviena atsišaukus! aprupinę kaip broli ir seseri. Teisyngi vaistai vartojant, tuojuosus veikia ant sveikatos, kurie tampą sutaisyti savoje Laboratorijoi, po ypatinga daktaru priežiurą: kuomi užtikriną tinkamus vaistus ir išgydymą sergančio. Nėra skirtumo kaip senel sergi. Nors daktarams nepasisekė, tau gero padaryti; vienok nenustok vilties, bet parašykia pas musu daktarus lietuviškai, apsakant savo nesveikumus. Jeigu sergi, tad atsišaukia ypatiskai ardaugiau žmonių, negu kitus ba aprašant, bus suteikta visus daktarus sudėjus pagelba.

Kam sirgti ir vargintis,

kad gali buti

is gydytu.

\$300,000 IŠGYDYTI!

Rašyk tuojuos, apturėsite "Vadovas in Sveikata" parašyta Dr. E. C. Collins. Clon atrasit, kaip buti sveiku o apsirgus kur išsigydyti. Priisiusk 10 cen. stampoms.
Ofiso valandos: 18 ryto nuo 10 iki 1, ir nuo 2 iki 5 po piet. Nedėlioms ir šventdieniais nuo 10 iki 1 po piet. Vakaraus: Utarnike ir Petnyčioi nuo 7 iki 8 val.
Dr. J. J. McGlade, Dr. J. Coyle, Gydyimo Direktorai.

Collins New York Medical Institute
140 WEST 34th STREET, NEW YORK, N. Y.

ARGO

Gloss Starch

PALAIDAS krakmolos pridulka pas štorninką, ir jūsų drabužiai lieka pilki arba geltoni.

Argo yra geriausias krakmolos visokiems drabužiams—šaltam ar karštam vandenij.

Pamegink baksuka Argo, :: :: tik 5c

J. M. Makurat

Graborjus ir Balsamuotojas

Atleku viską atėkančiai, gerai, greitai ir pigiau
3112 Richmond St., Philadelphia.
Tel.: Keystone 4275 D. east.

Gerai dantys yra neatbutinal reikalingi gerai sveikatai, todėl nueik pas dentista

Dr. J. I. Halpern

868 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.

Jis sutvarkis tavo dantis už žema preke. Traukia dantis be skausmo, indeda naujus. Kalba lenkiškai.

Valandos: Dienomis 9 iki 8 vakare. Nedėliomis 9 iki 4 vak.

Telefonai:
Bell Kens. 36-18-A
Keystone East 42-21-D

JONAS F. BAJ

Lekiškai-Lietuviška Stainė

šiaurinej Philadelphijos dalyj. Arkliat gatavi kiekvienoj valandoj veselioms, krakštynom, pagrabams ir pasivažinėjimams.
2501 Edgemont St., Phila., Pa.

GEORGE BELAWSKIS

1216 S. 2nd St. Philadelphia.
LIETUVIŠKAS SALIUNAS.

Lietuviški kvėpentigarai, geriausia degtinė McHenry, Treiner ir kitų. Linksma vieta, geras patarninas, grina lietuviška kalba.

G. W. Kownacki

2372 Orthodox St., Philadelphia, Pa

Sallunas ir Vynyczia

Geriausi Amerikoniski ir užrubežiniai Vynai, Likieriai, Arielkos ir Cigarai. Atsilankykit pas tautietij

Keystone Phone Main 14-28
Bell Phone Lombard 2506 A.

VISIEMS ŽINOMAS

DR. PHILIP ROVNO

423 PINE ST., PHILADELPHIA, PA.

Priėmimo: Iki 10 iš ryto. Nuo 2 iki 3 P.M.
valandos: Nuo 6 iki 8 vakare.
Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

DR. RICHTER'S "PAIN- EXPELLER"

Prie išsikimo, Sudurdimo, Perimtu muskulu, Skausmu Romatizmo, Neuralgijos ir panašiu kančių niekas taip greit nepamašina, kaip sutepimas su Pain Expeleru

Šiame ypač ap-
tikose uz 25 fr. 50c.
F. Ad. Richter & Co
215 PEARL ST.
NEW YORK

Tėmykit
ant Ankero
ženkle ap-
saugojimo.

Lietuviai, visokiuose reikaluose remkit savo vertelgas. Reikalui atsiradus kreipkitės pas:

L. A. Ostapowicz

Lietuviškai-Lenkiškas Graborius.
2636 E. Allegheny Ave., Phila., Pa.
Telefonas Bell 397 Kensington.

NAUJAS ISZRADIMAS

Sustiprinimui ir užlaikymui plauku. Tūkstančiai pliku žmonių atgavo puikius plaukus, sulaiko slinkimą plauku. Duodam rodykai per laiška, kaip išgydyt slinkimą plauku, pučkus, didervines, niežus ir lytiska bruda. Nuo ko ju užtrinu tik 10c. Mesturime daug padėkavoniu laišku visokiu tautyčių. Tuojau rasyk pas mūs:

J. M. BRUNDZA Co.
996-998 BROADWAY, BROOKLYN, N. Y.

STEFAN PAPIERNIK

Lenkiškas Bankierius, Laivakorčių agentas ir Publiškas Notarijus.

**807 S. Front ir
352 N. 25 St.**

PARDUODA

LAIVAKORTES ANT

VINIŲ LINIJŲ | VISAS PASAULES DALIS. MAINO PINIGUS IR SIUNCIA | VISAS ŠALIS UZ KURSO KAINAS.

**Kamp. 23. ir Callowhill gatv.
Philadelphia, Pa.**

Bell Phone: Frankford 454 D.

George S. O'Connor

4464 RICHMOND ST.
PHILADELPHIA, PA.

PLUMBERIS.

Pertaiso gaza ir sutvarko kitus dalktus reikalaujančius talsymo. Telpgi intaiso gazo, garo ir šilto vandens šilumą.

Bell Phone
Kensington 57-88

S. Szveda

Lietuviškai-Lenkiškas Graborius:
2409 E. Norris St., Philadelphia.

Visuose reikaluose kreipkitės pas savo tautietį, kurs visus reikalus atlieka prieliskai ir pigiai.

**Dykai
del
Viru**

50,000 KNYGU

DYKAI DEL VYRU Vertes Ira \$10.00 Kožnam Vyru Ligoniu

Jeigu sergate kokio vyrišku ligoie, rašikiete ing mus ogausite didelos vertes knygelė. Ta knygelė pasakis aiškei keip kožnas vyras, sergantis nuo kraujo užnuodyjima, silpnibes vyriškume, abelnam nupulime speku, rhumatizme, organiško ligoie, vyduriu, kepenu, inkštu arba pusles lygosie, gali lengvei isigydyte namosie. Jeigu asatie nusimine mokiedami piningus daktarams ir uz gidukles, negaudame jokios pagalbos ta, apatingai dykai gauta knygelė del vyru, jums bus vertesni bagelboi, keip \$100.00. Jie pasakis nu kuo jus sergate ir keip gallet buti greitai išgydyti. Tukstančiai vyru atgava sveikato ir vyriškumo per pagalba tos vertingos knygelės. Ta knykelė ira krautuve žiniu, apie kurios kožnas vyras neatbutinai turi žinoti. Pamikitie, jog ta knygelė yra gaunama **vysai dykai**; mas užmokam ir pačtau. Jškirpkite žemia paduota kupona, ir prisiuskitie mum, o mas kuo greičiaus prisiusma jums vysai dykai ta brange knygelė.

Siusk ta kupona dykai gautos knygeles šendena.

DR. JOS. LISTER & CO., L. 703 Northwestern Bldg., 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.
Garbingas Daktarai: Meldziu prisiusti man vysai dykai, jusu abgarsinta knygelė.

Vardas ir pravardė.....
Pačta..... Statas.....

THE LITHUANIAN
WEEKLY

"KOVA"

PUBLISHED EVERY
FRIDAY BY THE

Lithuanian Socialist Federation of America

J. BALTRUSAITIS, Editor

F. J. BAGOCIUS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES
in all parts of the World

One year	\$2.00
Six months	1.00
Three months	.50

PRENUMERATA
visose dalyse svieto

Vienlems metams	\$2.00
Šešiams mėnesiams	1.00
Trims mėnesiams	.50

ADVERTISEMENT RATES

One inch once	50c
One inch one month	\$1.00
One inch one year	10.00

APGARSINIMU KAINOS

Colis syki	50c
Colis per mėnesį	1.00
Colis per metus	10.80

All Communications should be addressed

Visokiuose susiešimuose adresuokit:

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave.

Philadelphia, Pa.

EDWIN M. SIPE

PLUMBERIS ir PEČIŲ INŽINIERIUS

2712 E. Allegheny Ave., Philada.

Mono darbas goll but matomas naujoje svetaineje ant E. Allegheny Ave.

ST. KEMPA

2804-06 Allegheny Ave.,
Philadelphia, Pa.

Pristato vežimus veselioms, krikštynoms, pagrabams ir t. Jis yra vienintelis tikrus ir teisingas tautietis. Prekes prienamos.

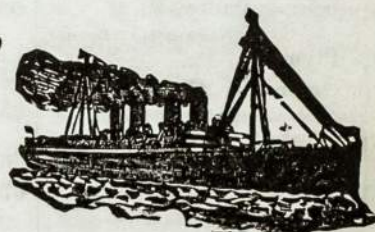
Keystone Telefonas: East 42-65-A.

M. Rosenbaum,

SENIAUSIA

Lietuviška Banka

Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant gerlausių linijų laivų.

Išmaino pinigūs ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkelių tikiety.

Parduodame geležinkelių tikiety į visus miestus Jungtinių Valstijų.

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

A. M. STANELIS Vienatiniis Philadelphijoje Lietuvos

AGENTAS

Latvakorčių ir Pinigų Stuntimo į visas svieto dalis. Išdirba daviernastis ir kitus dokumentus.

Branch Office:
306 N. 13th St. 1815 E. Moyamensing Ave.
PHILADELPHIA, PA.

Frederick D. Felto

SALIUNAS

S. W. Cor. Richmond & Allegheny Av.
PHILADELPHIA, PA.

Yra tai geriausia UŽEIGA lietuviams.

ADRESAI

L. S. S. kuopų Viršininkų

Sekretoriai kuopų, kurių adresai netel-
singai pagarsinti, arba vieši nūr, lai tuoj atel-
saulia | administracija. Administratorius.

- 1 kuopa, Philadelphia, Pa.
K. J. Valys, 1815 E. Moyamensing Ave.
- 2 kp. Scranton, Pa.
F. Živatkauskas 309 Charles St.
- 3 k. Cleveland, Ohio,
S. Visockis 1423 Hamilton Ave.
- 4 kp. Chicago, Ill.
I. Levanas 877 35th Place
- 5 kp. New Britain, Conn.
K. Senkus 201 Washington St.
- 6 kp. Pittsburg, Pa.
A. K. Didjurgis 2209 5th Ave.
- 7 kp. Rochester, N. Y.
J. K. Burokas, Box 92, Brockport, N. Y.
- 8 kp. Donora, Pa.
R. Lekavičius Box 109
- 9 kp. Wilkes Barre, Pa.
J. Jesulaitis 93 Joseph Lane
- 10 kp. Mt. Carmel, Pa.
A. Zolynas 211 Jefferson St.
- 13 kp. Taylorville, Ill.
A. Augulis, Box 93
- 14 kp. Baltimore, Md.
J. Bulota 229 So. Greene St.
- 15 kp. Minersville, Pa.
Fin. Sekr. J. Raulinaitis, Box 538
- 16 kp. Meriden, Conn.
L.S.S. kuopai 152 Ames St.
- 18 kp. Collinsville, Ill.
J. J. Tumosa Box 245
- 19 kp. Brooklyn, N. Y.
J. Šaltis 120 Grand St.
- 20 kp. Brooklyn, N. Y.
P. Bukšnaitis, 141 Washington St.,
New York City, N. Y.
- 21 kp. Herrin, Ill.
K. Narbutas, P. O. Box 232
- 22 kp. Chicago, Ill.
M. M. Juškė, 1098 So. Leavitt St.
- 23 kp. Spring Valley, Ill.
A. Krajauskas Box 484
- 24 kp. Plymouth, Pa.
J. A. Šunskis 22 Diamond St.
- 26 kp. Westville, Ill.
D. Kilkunas Box 436
- 27 kp. New Haven, Conn.
K. Šalimas 281 E. Chapel St.
- 28 kp. Shenandoah, Pa.
A. Stanlėkis, 234 W. Centre str.
- 29 kp. Springfield, Ill.
F. Klembauskas, 1711 E. Matheny ave.
- 30 kp. Yonkers, N. Y.
F. Navikas 181 Riverdale Ave.
- 31 kp. So. Bethlehem, Pa.
P. Berukėtis, 1020 Butler St
- 32 kp. Pittston, Pa.
P. Šekaltis 38 Stark St.
- 33 kp. Binghamton, N. Y.
M. Kirklis 32 Gleenwood Ave.
- 34 kp. Waterbury, Conn.
V. Malinauskas 17 James St.
- 35 kp. Lost Creek, Pa.
J. Pužlauskas Box 114
- 36 kp. Bayonne, N. J.
J. Januškevičius, 75 E 22-nd st
- 37 kp. Chicago, Ill.
St. Strazdas, 2025 Canalport ave.
- 38 kp. Bristol, Conn.
J. Žvingilas, 19 Foley St.
- 39 kp. Los Angeles, Cal.
J. Maručaitis, 32 Centre St. Ashland, Pa.
- 40 kp. Worcester, Mass.
S. Baranauskas 7 Siegel St.
- 41 kp. Bridgeport, Conn.
D. Dragas 281 W. North Ave.
- 42 kp. Easton, Pa.
J. Stasiulevičius 31 E. Broad St.
- 43 kp. Melrose Park, Ill.
A. Dumbris 281 Spring St. Aurora, Ill.
- 44 kp. St. Louis, Mo.
J. Aukštakalnis, 1701 N. 7th St.
- 45 kp. Passaic, N. J.
S. Pauza, 71 Dayton Ave.
- 46 kp. Mahanoy City, Pa.
J. Overaitis Box 156
- 47 kp. New Philadelphia, Pa.
J. Dilbaltis, 2 W. Devitt St.
- 48 kp. Pana, Ill.
S. Stankevičius 60 Wells St.
- 49 kp. Hartford, Conn.
J. Lukoševičius, 128 Bell Ave.
- 50 kp. McKees Rocks, Pa.
J. Bulotas 159 Hamilton St.
- 51 kp. Grand Rapids, Mich.
P. Narvydas 120 Grand St.
Brooklyn, N. Y.
- 52 kp. New York, N. Y.
A. Žukauskas Box 281
- 53 kp. St. Clair, Pa.
D. Lekavičius Box 18
- 54 kp. Courtney, Pa.
J. Stasevičius 1413 Page St.
- 55 kp. Allegheny, Pa.
K. Kazlauskas, Box 291, Struthers, Ohio
- 56 kp. Youngstown, Ohio,
B. Kondrotavičius Box 24
- 57 kp. Wilmerding, Pa.
K. Braževičius Box 221
- 58 kp. Kenosha, Wis.
S. Jankus, 158 Newark St., Hoboken, N. J.
- 59 kp. Jersey City, N. J.
E. Alminavičiūtė, 18 National St
- 60 kp. So. Boston, Mass
S. Danilevičius 17 Morris St.
- 61 kp. W. Lynn, Mass.
J. Ruch P. O. Box 171
- 62 kp. Riverton, Ill.
A. Ambrazas, Box 188
- 63 kp. Johnston City, Ill.
F. Juškevičia 251 Canal St.
- 64 kp. Lawrence, Mass.
Ed. Kinderas, 123 River St.
- 65 kp. Paterson, N. J.
J. Kugis 106 Market St.
- 66 kp. Wilmington, Del.
T. Tomkevičius, 800 E. 8th St.
- 67 kp. Brighton, Mass.
J. Petrauskas Box 31 Lost Creek, Pa
- 68 kp. Chester, Pa.
J. Gilberton, Pa.
- 69 kp. Shaft, Pa.
M. Dumblauskas, Box 107
- 70 kp. Gilberton, Pa.
H. B. Bronišas, 103 Gore St., E. Cambridge
- 71 kp. Cambridge, Mass.
J. Pagee, 155 D. Duhoce ave.
- 72 kp. San Francisco, Cal.
K. Arlesūnas Box 131
- 73 kp. W. Frankford, Ill.
F. K. Pačėsa Box 142
- 74 kp. Livingston, Ill.
S. Zavadzkas 615 Cedar St.
- 75 kp. Rookford, Ill.
S. Zavadzkas 615 Cedar St.
- 76 kp. Seatonville, Ill.
K. Andriūšis, P. O. Box 584
- 77 kp. Benld, Ill.

- 78 kp. Exeter Boro, Pa.
T. Kreivėnas, 234 Diamant St.
- 79 kp. Girardville, Pa.
J. Maručaitis, 32 Centre St. Ashland, Pa.
- 80 kp. Hazleton, Pa.
J. Stasiulevičius 31 E. Broad St.
- 81 kp. Chicago, Ill.
D. Dragas 281 W. North Ave.
- 82 kp. Niagara Falls, N. Y.
J. Stasiulevičius 31 E. Broad St.
- 83 kp. So. Brooklyn, N. Y.
J. Juška, 75 Hudson Ave.
- 84 kp. Montreal, Canada,
M. Mašnickas 1504 Ontario East.
- 85 kp. Hyde Park, Mass.
L. Zavietavičius 216 Hydepark St.
- 86 kp. Stoughton, Mass.
J. Peldžiūs Box 1016
- 87 kp. East St. Louis, Ill.
G. Baltakys, 537 Collinsville ave
- 88 kp. Homstead, Pa.
L. Verbliugevičius 540 Elm all
- 89 kp. Gardner, Mass.
P. J. Mackevičius 81 Emerald St.
- 90 kp. Rhone, Pa.
P. Janušonis P. O.
- 91 kp. Edwardsville, Pa.
J. Vaitkus, 92 Myer Sr.
- 92 kp. Wilkes Barre, Pa.
A. Chaposki 217 Penn Ave.
- 93 kp. Braddock, Pa.
A. Juškus 146 S. Main St.
- 94 kp. Foxcroft, Me.
A. Žekas, 146 S. Main St.
- 95 kp. Ashley, Pa.
A. Žekas, 146 S. Main St.
- 96 kp. Vandergrift, Pa.
U. Skrinskienė P.O. Box 45
- 97 kp. Manifold, Pa.
J. Baronas Box 24
- 98 kp. Elco, Pa.
J. Baronas Box 24
- 99 kp. Morgan & Cuddy, Pa.
J. Rakauskas, 535 Inglefield St.
- 100 kp. Duquesne, Pa.
J. Varnagiris, Box 331
- 101 kp. Ellsworth, Pa.
J. Varnagiris, Box 331
- 102 kp. Lee Park, Pa.
- 103 kp. Tamaqua, Pa.
St. Millauskas 437 Willing St.
- 104 kp. Clinton, Ind.
F. Kiliunas, Box 177
- 105 kp. Lewiston, Me.
K. Valinskas, Box 36.
- 106 kp. Maryville, Ill.
V. Katilius, Box 121
- 107 kp. Coal Dale, Pa.
M. Stanelis Box 92
- 108 kp. Carnegie, Pa.
A. Jankauskas, Box 35, Loupex, Pa.
- 109 kp. Ambridge, Pa.
P. Brajus, Box 547
- 110 kp. Centralia, Pa.
M. Martiokaitis, Box 33
- 111 kp. Orange, Mas.
J. Gailunas, 35 Whitney St
- 112 kp. Pierce, Ill.
P. J. Milčiūnas P. O.
- 113 kp. Burlington, N. J.
A. J. Neris, 503 Linden Ave.
- 114 kp. Athol, Mass.
D. Taunis, 35 Essex St.
- 115 kp. Du Bois, Pa.
J. Montvila Box 95 Jefferson Line, Pa.
- 116 kp. Detroit, Mich.
J. Bataitis, 748 Ferry Ave.
- 117 kp. East Pittsburg, Pa.
P. P. Grigallunas Box 328
- 118 kp. Sugar Notch, Pa.
S. Balčiūnas Box 33
- 119 kp. Milwaukee, Wis.
F. Druchas 501 Conway St.
- 120 kp. Valparaiso, Ind.
D. J. Kasparka 55 Commercial Hall
- 121 kp. Beckemeyer, Ill.
U. Skrinskienė P.O. Box 45
- 122 kp. Exeter, N. H.
J. Zolankas, 11 Charter St.
- 123 Aurora, Ill.
S. Rykas, 23 College Ave.
- 125 kp. Bridgewater, Mass.
S. Kirilis, Box 50
- 126 kp. Chicago Heights, Ill.
J. K. Valinčius, 1500 Wentworth Ave.

Antrašai L. S. S. A Centro Viršininkų.

L. S. S. CENTRO SEKRETORIUS

Aug. Purvis, 218 W. 124-th St., New York, N. Y.

PILD. KOM.

M. M. Rice (Račiūtė), Gen'l Del. New York, N. Y.

J. Kačergius, 120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.

P. Norkus, 25 Van Buren St. Passaic, N. J.

VEIK. KOM. SUSINEŠIMŲ SEKRETORIUS

J. Stasiulevičius, 31 E. Broad St., Hazleton, Pa.

KLaidu ATITAIŠYMAS.

«Kovos» N32 J. Baltušaičio pranešime «Mūsų rašėjų atydai», įsibriovė klaida, pasakyta: «pranešu visiems draugams rašėjams, kad daugiau nesiųstų jokių raštų priklausančių «K.» redakcijai»— turi būti: «.. nesiųstų *mano vardu* jokių raštų».

Antraše centro sekretoriaus per klaidą paduota «218 W 12th St.», o turi būti: 218 W. 124th St.

Kurie turite surinkę prenumeratą «Revoliucijos Dainoms» bei «Moteris ir Socijalizmas», tuojaus siųskitė pinigų «Kovos» administracijai.